

Vajus Pratešiamas Iki Birželio Pirmai Dienai -- Konversija

JALTOJE PADARYTA PRADŽIA VISO PASAULIO TAIKAI

Jei Nebendradariausim, Turime Imti Atsakomybę Už Ateities Karą

Washington, D. C. — Kovo 2 d. prez. Rooseveltas, po sugrįžimo iš Jaltos konferencijos, kalbėjo senato atstovams. Jo kalba buvo plati ir išsami. Pirmiausiai prezidentas prašė kongreso ir Amerikos gyventojų paramos sudarymui pasaulinės taikos, paremtos sveikais ir teisingais Atlanto Karčio principais. Prezidentas pasakė, kad taika priklauso nuo mūsų.

Toje pačioje savo kalboje prezidentas Rooseveltas pareiškė, kad "Vokietija ir Japonija turės pasiduoti be sąlyginiai ir kad šių dviejų valstybių militarizmas bus sumuštas, o Sąjunga turės atsakyti už izoliacionizmo visiemis laikais ir podraug su Anglija ir Rusija imti atsakomybę už taikos palaikymą visame pasaulyje".

Kas liečia Jaltos konferenciją, tai toje konferencijoje padaryta gera pradžia pasaulinei taikai, o San Francisco konferencijoje, kuri prasidės balandžio 25 dieną, "bus padėti pagrindai naujai organizacijai išlaikyti pasaulio taiką".

Toje pačioje Jaltos konferencijoje "padaryta galas vienpusiškam išsikūlimui į kitų kraštų reikalus; padaryta galas įtakų sferų, lygsvorės ir sąjungų politikai, kurios kelis sykius buvo taikomos, bet niekad nedavė laukiamų pasekų. Vietoje minėtų būdų palaikyti taiką, bus sudaryta bendra organizacija, prie kurios turės priėjimą visiems valstybėms".

"Jaltos konferencijoje trijų didžiųjų valstybių, tai yra Amerikos, Anglijos ir Rusijos, šabų paraiškėms, turėsimas naivus, kaip sumėti Vokietiją ir kad ją sumušti nacių partijos lyderiai bus sunkiai nubauti".

"Lenkijos reikale padaryta kompromisas. Rusai neatsiėmė užsienotų tikslų. Amerikos atstovams prisiėjo nusileisti ir anglų reikalavimai nebuvo patenkinti. Lenkijos reikale padaryta geriausias nutarimas, koks galėjo būti padaryta susidėjus dabartinėms sąlygoms".

Prezidentas pabrėžė, kad dabartinis lenkų liublinskių valdžios komitetas bus praplėstas — į jį įeis demokratiški elementai iš pačios Lenkijos ir už užsienio, iš ko bus sudaryta laikinoji vyriausybė, o tikroji valdžia bus sudaryta tuomet, kai Lenkijoje bus praversti laisvi rinkimai".

Kelia Nerimą Pabaltijo Atbėgėlių Tarpe

New York, kovo 1. LAIC.

— Pabaigoje praeitų metų Svedijos laikraštis Aftonbladet smarkiai kritikavo švedų valdžią už padarytas dideles nuolaidas sovietų agentams. Tas laikraštis tvirtina, kad užsienio ministerijos padarytos koncesijos (leidimas aplankyti atbėgėlių stovyklas) buvo visai nereikalingas. Jei rusai norėjo padaryti kokį pranešimą atbėgėliams, jie galėjo padaryti per švedų valdininkus, sako minimas laikraštis.

Svedijos užsienio reikalų ministeris nepajėgė vykdyti atsakytį visiems kritikams. Leidimas sovietų agentams aplankyti stovyklas sukėlė didelio nerimo atbėgėlių tarpe, atgaivino politines diskusijas, kurių norėta išvengti. Jei švedų valdžia ir pripažintų Pabaltijo valstybių inkorporaciją į Rusiją — leidimas sovietų agentams lankyti stovyklas vis tiek būtų nepateisinamas, rašo tas laikraštis. Svedija, pripažindama teritoriales pakaitas — nusikalsta, nes koncesijos buvo padarytos tuo metu, kai Rusija buvo nacių Vokietijos sąjungininkė.

Kitas laikraštis, Örensunds Posten, rašo, kad sovietų agentų atsilankymas į stovyklas sukėlė nerimo atbėgėlių tarpe. Daugelis jų abejoja, ar švedų valdžia pajėgs atsispirti sovietų valdžios spaudimui emigrantų klausime. Atbėgėliai netiki sovietų agentų pa-

reikimais: jie žino, kad sovietų policija imsis keršto priemonių prieš jų gimines.

Konservatorių partijos atstovas, Janson, užklauso valdžią, ar ji jau pripažino de jure sovietų okupaciją Pabaltijo kraštuose.

Užsienio ministeris, Guenther, atsisakė duoti tiesiogiai atsakymą. Jis tik pabrėžė, kad švedai Pabaltijo kraštų gyventojus laiko sovietų piliečiais nuo to laiko, kai rusai okupavo Pabaltijį ir jų ministeriai švedijoje perdavė rusams savo legacijas. Nuo to laiko švedų valdžia tarėsi su rusais visais klausimais, kurie liečia Pabaltijį.

Švedų dienraštis Expressen kelia balsą prieš švedų ministerio pareiškimus, kurie liečia Pabaltijo valstybes. Švedai nori gerų santykių su rusais, bet nepritaria Pabaltijo okupacijai, rašo minimas laikraštis.

NAUJO KARO PRIEŽASTIS

Washington, D. C. — Replikonų atstovas Smith praeitą savaitę pareiškė, kad Jaltos padarytas nutarimas Lenkijos atžvilgiu bus naujo karo priežastimi. Taip gali būti todėl, kad Lenkijos sienos nustatytos, neatsiklausiant pačių lenkų ir tuo būdu nusižengta tiems principams, kurie skelbiami nuo karo pradžios.

Amerikiečiai Ima Cologne

Lietuvos Stovis Toks, Kaip Buvo

Lietuvos Atstovas Amerikoje
Pripažįstamas Ir Toliau

Washington, D. C. — Sąjunga turės atsakyti už izoliacionizmo visiemis laikais ir podraug su Anglija ir Rusija imti atsakomybę už taikos palaikymą visame pasaulyje.

Sį pareiškimą padarė valstybės sekretoriaus pakeičininkas p. Grew spaudos konferencijoje kovo 3 dieną, o prezidentas Rooseveltas tą patį pareiškimą pateikė valstybės departamentui po to, kai jis buvo apie tų valstybių stovį užklaustas spaudos konferencijoje kovo 2 dieną.

Ponas Grew pareiškė, kad kas liečia minimas valstybes — jokių pakaitų valstybės departamente nėra padaryta ir kad jų atstovai Amerikos laikomi ir toliau pripažįstami atstovais.

Red. Pastaba. — Šis pp. Grew ir Roosevelto pareiškimas lietuvių tautoje sukelia daug ir stiprių vilčių, kad Lietuva, o taipgi ir Latvija su Estija, po karo galės būti laisvomis ir nepriklausomomis valstybėmis. Šis pareiškimas taipgi nušluosto nosis Amerikos lietuvių komunistų lyderiams, kurie jau senai "praktikuoja" norėdami įrodyti, kad Lietuvos ministeris p. Zadeikis "atstovauja tik pats save" ir dar neseniai buvo paleidęs paskalus, buvę jau "sušaldyta" ministerio alga, kurią Amerika jam ir konsulams moka iš Lietuvos sušaldytų fondų.

Ginklų Gamyba

Washington, D. C. — Vyriausybė pranešė, kad nuo liepos 1 d., 1940 m., iki sausio 1 dienos, šių metų, Sąjunga turės atsakyti už izoliacionizmo visiemis laikais ir podraug su Anglija ir Rusija imti atsakomybę už taikos palaikymą visame pasaulyje.

Lėktuvų 246,845, karo laivų 56,697, transporto laivų 4,631, tankų 75,204, šarvuotųjų 14,767, sunkvežimių 11,945, kariškių automobilių 658,523, kulkosvaidžių 2,422,099, rakuolių 55,252, morkų 71,124 ir labai daug amunicijos.

Amerikos pramonė karo ginklais ir visokia medžiaga aprūpino netik savo kariuomenę, bet taipgi ir sąjungiečių armijas. Daugiausiai visa to gavo Anglija ir Rusija.

MAINIERIŲ REIKALAVIMAI

Washington, D. C. — Angliakasių unijos pirmininkas, J. L. Lewis, neseniai įteikė savininkams reikalavimus, suformuotus į aštuonolika punktų. Be kita ko, savininkams nustatoma reikalavimas sumokėti angliakasių unijai po dešimtis centų už kiekvieną iškastą anglies toną. Tie pinigai būtų naudojami gydymo ir švietimo tikslams ir taip sumokėtų pinigų suma siektų iki 60 milijonų dolerių.

Ivairios Žinios

Washington, D. C. — Į balandžio 25 dieną prasidėsiančią San Francisco konferenciją pakviesta trisdešimt devynios valstybės. Tarpe nepakviestųjų yra Lietuva, Latvija, Estija, Švedija, Svedija, Ispanija, Portugalija, Airija, Argentina, Italija, Rumunija, Vengrija, Bulgarija, ir kt. Konferencijos kvietėjomis yra Amerika, Anglija, Rusija ir Kinija.

Francija. — Kovo 6 dieną amerikiečiai jau buvo pasiekę Vokietijos didmiesť Cologne, kuris randasi ant Reino upės abiejų krantų. Susirėmimai eina tose dalyse, į kurias muds įėjus įsiveržė. Miestas dar pirmą jį įsiveržimo buvo smarkiai bombarduojamas sąjungiečių lėktuvų. Vokietiai žūt butinai atsikovojo. Didelės kovos eina ir visame vakarų fronte.

Maskva. — Kovo 5 dieną rusų armija pasistumdė arčiau prie Stettin miesto vėžiai ir miestą Naugard. Kitų laimėjimų rusai padarė eidami link Danzig ir Karaliaučiaus.

Pacifikas. — Gen. MacArthur paskelbė, kad laike kovų Luzon saloje amerikiečiai sunaikino apie dešimt divizijų arba apie 90,000 japonų karių. Kitos japonų įėjus Luzon saloje suskaldytos ir išskirstytos — jų išbėgimui keliai užkirsti. Corregidor amerikiečių rankose. Taip pat ir Manila. Iwo saloje vis dar eina smarkūs susirėmimai. Apie du trečdaliai tos salos jau amerikiečių rankose.

London. — Anglai daro paskmingų laimėjimų Burnoje, Mandalay aplinkėje. Ten apsupama apie 30,000 japonų.

Maskva. — Pirma grupė išlaisvintų amerikiečių rytų fronte jau grįžta namo ir yra pasiekusi Odesą. Jie išlaisvinti tuomet, kai rusai užėmė belaisvių stovyklas.

Stockholm, Švedija. — Vokietijos valdžia sūkonfiskavo Berlyno srity grabus. Civiliniai žmonės negali jų gauti be specialio leidimo. Grabai dabar naudojami tik kariškių laidojimui.

Washington, D. C. — Kongresui prisiėsus svarstyti labai svarbią problemą — ką daryti su krašto jaunimu po karo. Šis reikalas bus svarstomas po to, kai bus užbaigtas darbininkų kontrolės reikalas.

London. — Po padarymo pranešimo apie atliktus darbus Jaltos konferencijoje, prem. Churchill pareikalavo jam pareikšti pasitikėjimą. Balsuojant, už pasitikėjimą balsavo 413 parlamento atstovai, prieš — 0.

JAU PAREIGOSE

Washington, D. C. — Henry A. Wallace kovo 2 dieną pradėjo eiti prekybos sekretoriaus pareigas. Jis jau dirba ir paskyrė komisiją iš penkių žmonių, kurios tikslas paruošti darbą 60 milijonų gyventojų. Komisija parinkta iš specialistų ir biznierių. Jie turės surasti būdą darbu paruošti.

Paskolos Kitoms Valstybėms

Francija Gauna \$2,575,000,
Rusija Prašo \$6,000,000,000

Washington, D. C. — Sąjunga turės atsakyti už izoliacionizmo visiemis laikais ir podraug su Anglija ir Rusija imti atsakomybę už taikos palaikymą visame pasaulyje.

Tuo pačiu tarpu Rusija prašo Amerikos jai paskolinti \$6,000,000,000. Šiuos pinigus Rusija irgi mano naudoti atsistatydinimui. Rusijos prašymas dar svarstomas ir išrodo, kad ši paskola Rusijai nebus duota kol neužsibaigs karas. Šiuo tarpu kaip Rusija, taip ir kitos valstybės lend-lease paskolas gauna tik karo reikalams ir tokiems reikalams, kurie surišti su karu, nes Amerika yra nusistatčiusi pirmausia laimėti karą.

LEND-LEASE PASKOLOS

Washington, D. C. — Iki šiol Sus. Valstijos jau išdavė net \$35,382,000,000 Lend-Lease paskolomis savo talkininkams: Anglijai, Rusijai ir kitoms. Rusai gavo daiktai: 12,000 lėktuvų, 362,000 automobilių bei sunkvežimių, 1,045 garvežius, 1,000 vagonų, 7,160 vagonams platformų, 100 didelių vagonų su bakais gazolinui ir 60 specialių traukinių gaminimui elektros.

IS KONFERENCIJOS

Mexico City, Meksika. — Čia einanti Vidurinės ir Pietinės Amerikos konferencija, kurioje dalyvauja dvidešimt valstybių, vienbalsiai nutarė užtikrinti savo sienų neliečiamybę ir nepriklausomybę prieš bent kokius užpuolikus.

KARO PASKOLA

Washington, D. C. — Sąjunga turės atsakyti už izoliacionizmo visiemis laikais ir podraug su Anglija ir Rusija imti atsakomybę už taikos palaikymą visame pasaulyje.

PRADEDA SUKILTI

Stockholm, Švedija. — Patirta, kad užmušta 300 vokietiečių kareivių ir smogikų už sukelimą maišto Kopenhagoje kareivinėse. Sukilti pradėjo kareiviai, parvešti iš Norvegijos ir kurie buvo rengiami siųsti į rytų frontą.

PASKELBĖ KARĄ

Chunking, Kinija. — Praeitą savaitę dar viena valstybė paskelbė Vokietijai karą, būtent Korėja. Korejos valdžia, tačiau, dar nepripažinta jokios valstybės. Korėja norėtų turėti atstovybę San Francisco konferencijoje.

KONVERSIJOS PLANAS UŽGIRTAS IR RUOŠIAMASI JĮ ĮGYVENDINTI

Vajus Pratešiamas Iki Birželio 1 d.

Kaip visi žinome, kai kurių valstybių apdraudos departamentai pareikalavo mūsų Susivienijimo įvesti taip vadinamą konversiją, t. y. senųjų apdraudos skyrių — I, II, III, IV ir V — narius perkelti į naujuosius apdraudos skyrius, nes senieji skyriai, operuojami 4% yra nuostolingi mūsų organizacijai ir nariams. Šį valstybių reikalavimą išpildė praeitas SLA seimas, kuris vienbalsiai ir visų delegatų atstojimu nutarė konversiją vykdyti, tuo tikslu priimdamos rezoliuciją, kuria Pildomoji Taryba įpareigojama tą reikalą atlikti.

Konversijos planui pagaminti Pildomoji Taryba išrinko komisiją — SLA prez. V. F. Laukaitį ir sekr. M. J. Viniką. Komisija prirengiamą darbą jau atliko: priėmė planą ir jį įteikė Pensylvanijos valstijos apdraudos departamentui peržiūrėti ir užgirti. Pensylvanijos apdraudos departamentas minimą planą jau užgėrė ir SLA Pildomosios Tarybos suvažiavimas, įvykęs kovo 1-6 dd. jį priėmė. Tuo reikalu netrukus bus pagamintos narių (konversinių) skyrių mokesčių lentelės ir kai tik jas užgėrs apdraudos departamentai tų valstybių, kuriose SLA daro biznį — jos bus paskelbtos visų narių žiniai ir tuomet jau bus pradėta įgyvendinti konversija arba senųjų skyrių narių perkėjimas į naujuosius skyrius. Šiuo reikalu Tėvynėje bus rašoma atvejų atvejais ir šis pareiškimas yra tik kaip žinia, kiek tuo reikalu jau yra atlikta.

Praeitas suvažiavimas rimtai svarstė ir oficialiai jau pasibaigusio SLA Prezidento Vajaus reikalą. Plačiai apsvaarsčius ir, kadangi iš SLA kuopų ir veikėjų yra pagėidavimų vaju pratęsti — nutarta jį norą išpildyti ir vaju pratęsimas iki birželio 1 dienos, šių metų.

Kadangi dar toli gražu ne visi SLA nariai atliko SLA prezidento prašymą, tai yra dar ne visi prirašė bent po vieną naują narį — dabar yra proga tai padaryti visiems tiems, kurie iki šiol to neatliko.

Is pranešimų suvažiavime pasirodė, kad SLA Prezidento Vajus rodo gerokų pasekų, bet tos pasekos bus kur kas didesnės, jei laike prailginimo vaju suvažiavimų laikotarpio kiekvienas narys pasidabruos ir prirašys bent po vieną naują narį — vaju išeis su kogeriausiomis pasekomis. Todėl primename tiems nariams, kurie tų pareigų dar neatliko: išpildykite SLA prezidento prašymą ir prirašykite bent po vieną naują narį.

Lietuvių Misija Washingtonė Kovo 23-24 Dienomis

Washington, D. C. — Kovo 23-24 dd. čia įvyks Amerikos lietuvių misija. Ta proga lietuvių kareivių motinos įteiks valdžiai peticijas, kuriose prezidentas prašomas ginti Lietuvos nepriklausomybę.

Washington, D. C. — Kovo 23-24 dd. čia įvyks Amerikos lietuvių misija. Ta proga lietuvių kareivių motinos įteiks valdžiai peticijas, kuriose prezidentas prašomas ginti Lietuvos nepriklausomybę.

Kovo 2 d. čia posėdžiavo komisija, kuri rengia minimą misiją, sudarymui galutinį planą. Pasitarta su eile lietuviams draugingų senatorių ir kongresmanų ir su Presidential Assistant. Gauta nemažai pritarimo. Bene ta proga valstybės departamento sekretoriaus pakeičininkas p. Grew paskelbė spaudai, kad Amerika dar vis pripažįsta Lietuvą, nepaisant to fakto, kad Rusija ir yra užėmusi Pabaltijo kraštus.

Misijos proga rengiama vakarienė, kuri įvyks kovo 23 d. vakare, Hotel Statler. Vakarieneje dalyvaus ištisa eilė žymių žmonių, jų tarpe keli kongresmanai ir senatoriai, kurie bus plačiau supažindinti su Amerikos lietuvių troškimais atstatymui laisvos ir ne-

priklausomos Lietuvos.

Šioje misijoje bus renkamas atstovas siuntimui į San Francisco konferenciją, kuri prasidės balandžio 25 dieną sprendimui pasaulinės taikos reikalą.

Misijos darbai taipgi surišti su mūsų šalies karo pastangomis ir pastovios taikos atsiekimu. Šią misiją remia lietuviai demokratai ir republikonai, nepaisydami partinių įsitikinimų. Pavyzdžiui, Chicago Demokratų Lygos pirm., A. Kumskis, veikia kartu su Lietuvių Republikonų partijos skyriaus pirmininku adv. A. Oliu. Misija yra užgirta Chicago majoro Kelly ir Ill. gubernatoriaus Green. Ohio valstijos gubernatoriaus Lausche. Philadelphiaje lietuviai Wm. Paschall ir Petras Satinsky, P. Pukas republikonai ir K. Zadeika demokratas bei kiti sykiu veikia. Remia ją Maryland valstijos demokratų partijos atstovas adv. N. Rastenis ir republikonų veikėjas adv. W. F. Laukaitis.

Motinos, kurios dalyvaus įteikime peticijų prez. Rooseveltui ir kurios norės patekti į Baltuosius Rumus vaisius pas p. Rooseveltienę, privalo atsišaukti iki kovo 15, rašydamos: American Lithuanian Mission, Hotel Statler, Washington, D. C. Koresp.

Tėvynė

The Lithuanian Weekly
PUBLISHED EVERY FRIDAY
By the Lithuanian Alliance
of America

PRANAS BAJORAS
Editor
DR. M. J. VINIKAS
Business Manager
YEARLY SUBSCRIPTION RATES
In the United States \$1.50
To Foreign Countries \$2.00
307 W. 30th St., New York 1, N. Y.
Tel.: LAcKawanna 4-5529

PASTABOS

KAI RASOMĖ šią pastabą kovo 5 dienos rytė — **SLA** Pildomosios Tarybos suvažiavimas, prasidėjęs kovo 1 dieną, jau veik baigiamas. Jau atlikta daug reikalų, kurių tarpe vyriausias, tai priėmimas konversijos komisijos — sekr. M. J. Viničiaus ir prez. V. F. Laukaitis — raportu ir jų pateiktų planų, kuriuos Pa. valstijos apdraudimo departamentas jau užgrybė. Suvažiavime dalyvauja prez. V. F. Laukaitis, vice prez. P. Dargis, sekr. M. J. Viničiaus, izdin. K. P. Gugis, izdo glob. S. Mokus ir E. Mikulaitis ir daktaras-kvotėjas dr. S. Biežis. Kovo 3 ir 4 dalyvavo ir Kontrolės Kom. pirm. adv. F. J. Bagodis. Veik visose sesijose dalyvauja ir Tėvynės redaktoriai. Visi pasidėję toliau persikelti į naujusius skyrius, kuriuos dar mes kiek laiko sutvarkyti iki bus galima viešai paskelbti.

KALBANT apie Pildomosios Tarybos suvažiavimą, lietuvių reikia pasakyti, kad jis eina gyvu tempu. Ypač jam daug gyvumo pridūdo mūsų organizacijos naujieji pareigūnai — prezidentas brolis V. F. Laukaitis ir vice prezidentas brolis Povilas Dargis. Taipgi ir visi kiti nariai rimtai ir nuosekliai svarsto SLA reikalus.

TAIPGI kai šitai rašome, jau žinome, kad suvažiavimas prailgino SLA Prezidento V. F. Laukaitis oficialiai pasibaigė su kovo pirmą dieną; vėlesnį prailginamas iki birželio 1 d.

PILDOMOSIOS Tarybos suvažiavimo proga, New York'e lankėsi SLA daktaro-kvotėjas dr. S. Biežis žmona, dainininkė-veikėja ponia Ona Biežienė ir izdo globėjas S. Mokus žmona, veikėja Antonetė Mokišienė. Kol jų vyrai posėdžiaavo, jos turėjo progos apžiūrėti mūsų didmiesčio ir aplankyti savo drauges.

SLA METINIAI raportai valstybių apdraudimo departamentams jau užbaigti ir pasiųsti kur reikia. Iš tų raportų paaiškėja, kad mūsų Susivienijimo solvency (istiklūs) 1944 metais pasiekė 112%. Ir bendra SLA padėtis yra pušėtinai gera. Šiuo atstikliniu džiugauja SLA reikalų vyriausias vedėjas sekretorius brolis M. J. Viničiaus. Šiuo pasireikimu verta pasidžiaugti ir visiems SLA nariams.

TĖVYNĖS numeris 9 ir vėl ne laiku išėjo: pastą jis pasiekė kovo 4 dieną. Tas parodo, kad ir to numerio skaitytojais negaus laiku. Bet už tai nekaltą nę redakcija, nę administracija.

PO DIDELIŲ Vasario šešioliktosios parengimų kolonijose ir ta proga šventadienių su nusiteikimo, mūsų korespondentai mažai korespondencijų prisiuntė SLA reikalais. Matyti jie buvo užimti Lietuvos nepriklausomybės minėjimo parengimais. Pasitikime, kad truputį pasilsėję, mūsų broliai ir seserys ir vėl pradės nuolatos rašinėti apie veiklą savo kuopose. Lauksime!

Užsimokėjus savo duokles ir SLA už visą metų vienkartinį mokėjimą, nereikia per visą metų rūpintis.

Lietuva Turi Gerų Draugų

L IETUVOS likimo išsprendimas vėl neaiškus. Bet dar yra didelė viltis jai atgauti laisvę ir nepriklausomybę. Neaiškumai apie Lietuvą vėl kilo po to, kai "Trijų Didžiųjų" konferencijoje nieko nekalbėta apie Lietuvą. Iš to "nekalbėjimo" išrodytu, kad jos likimas jau išspręstas kuomet nors pirmiau — kad ji paliekama Stalino globojimui. Bet gal taip dar ir nėra. Ir gal taip dar ir nebus. O nebus todėl, kad lietuvių tautoje yra perdidelis pasirizimo ir kad tam troškimui širdingai pritaria lietuvių geri draugai amerikiečiai.

Štai, Vasario šešioliktosios proga nemaža Suvienuytų valstybių gubernatorių paskelbtą proklamaciją tos dienos atžymėjimui. Tą dieną daugely Amerikos laikraščių tilpo straipsniai, begaliniai palankūs Lietuvai. Vieną tokių straipsnių mes išspausdiname šiame Tėvynės numery. Tai lietuviams skaitlingai apgyventos kolonijos, Shenandoah, Pa., Evening Herald dienraščio redakcinis straipsnis. Tokio Lietuvos palankaus rašinio, berods, nepatalpino nė vienas bent kuris amerikiečių laikraštis. Tame straipsny plačiai nušviečiama Lietuvos praeitis, kovos už laisvę ir nepriklausomybę ir parodoma būdai, kaip mes ir mūsų draugai amerikiečiai galime reikalauti Amerikos pareigūnus — prez. Rooseveltą, sekr. Stettinius ir kitus — padėti Lietuvai tapti laisva ir nepriklausoma. Pasiskaitykite tą straipsnį.

Vasario šešioliktosios proga Amerikos įtakingi veikėjai ir net kongresmenai pasakė rimtų kalbų apie Lietuvą. Jie reikė viltis ir reikalavimus, kad Lietuva būtų laisva ir nepriklausoma.

Bendrai imant, Lietuvos nepriklausomybės paskelbimo minėjimo sukakties proga Amerikoje buvo didelio ir Lietuvos palankaus judėjimo. Todėl, turint tokių draugų, kaip minimas dienraštis ir kaip nemažas skaitlūs gubernatorių, kongresmenų ir kitų Amerikos aukštųjų pareigūnų, argi reikia bent kiek paabiejoti, kad Lietuva jau palaidota ir kad ji bus laikoma nepageidaujamo režimo priespaudoje? Ne!

Prezidentas Rooseveltas Sugrįžo

M UŠU prezidentas Rooseveltas, vykdamas į Jaltos Krimo konferenciją, susidarė progos pasimatyti ir pasitariti netik su Churchilliu ir Stalinu, bet ir kitų valstybių vyriausiomis galvomis. Laikė šios kelionės mūsų prezidentas traukiniais, laivais ir lėktuvais padarė 14,000 mylių kelionės. Laikė tos kelionės turėtų paskalbėjimui su svarbiais žmonėmis — karaliais ir imperatoriais — pasekos geros: kai kurios pirmiau buvo neutralės valstybės, jau paskelbė karą Vokietijai ir Japonijai. Tos valstybės bus didelė parama sąjungiečiams nukovoti vokiečius ir japonus.

Po atlikimo tos ilgokos ir svarbios kelionės, prez. Rooseveltas vasario 28 dieną sugrįžo į Washingtoną, o kovo 1 dieną padarė viešą pareiškimą apie Jaltos-Krimo konferencijos nuveiktus darbus. Pareiškimas visais žvilgsniais artimas tam, kas jau buvo paskelbta spaudoje. Tame pareiškime mes nematome mums vieno labai apimančio dalyko: ir prez. Rooseveltas nieko nepasakė apie bent kokį pasitarimą apie Pabaltijo valstybes. Tas parodo, kad toje konferencijoje, greičiausiai, nieko ir nekalbėta apie Lietuvą, Latviją ir Estiją. Jei ir kalbėta, tai kol kas pasilieka paslaptį. O mums but būvę miela išgirsti vienoki ar kitoki prezidento Roosevelto pareiškimą tuo reikalu. Bet ir taip esant, mes vis tik dar galime ramintis Atlanto Čarteriu, kuris toje konferencijoje užfiksuotas ir kuris, sakoma, bus pritaikomas visoms pavergtomis valstybėms. Ir jei taip, tai dar reikia turėti vilčių ir reikia tikėtis Lietuvos šviesios ateities.

Mes sveikiname mūsų prezidentą Rooseveltą, sugrįžusį iš tolimos ir reikšmingos kelionės! Mes linkime jam kogeriausios sveikatos! Mes taipgi trokštame, kad jis neužmirštų tų lietuviams pareiktų pažadų, kuriuos jis padarė lietuvių delegacijai tuojau po to, kai 1940 metais Rusija okupavo Lietuvą; bent to pareiškimo, kad Lietuvos laisvę tik laikinai suspenduota ir kad Lietuva vėl bus laisva ir nepriklausoma.

Generalinė Rubų Rinkliava

A MERIKOS lietuviai, BALF vadovybėje, renka rubus nuo karo nukentėjusiems ir šaltį kenčiantiems Lietuvos žmonėms. Tų rubų BALF centre jau yra pušėtinai daug. Bėda tik, kad rusai neleidžia tuos rubus nusiųsti ten, kur reikia — neleidžia nusiųsti į Lietuvą, kur žmonės kenčia žiemos šaltį.

Rubų rinkliavas turėjo ir kitos tautybės Amerikoje. Paskutiniu laiku, tačiau, rengiama generalinė rubų rinkliava, laike kurios surinkti rubai bus siunčiami į visas kartu paliestas valstybes, kas reikšia, kad dalis tų rubų pasieks ir Lietuvą.

Šią rinkliavą organizuoja tam tikslui paskirtas ir pasiųstas amerikietis p. Kaiser. Minima rinkliava prasidės balandžio 1 dieną ir tęsis per visą mėnesį.

Mes raginame visus Amerikos lietuvius prie šios rubų rinkliavos, sulig geriausių išgalų, prisidėti. Prisidėti reikia ypač todėl, kad tų rubų priderama dalis pasieks ir Lietuvos žmones.

Apžvalgą

Tegul Miršta Badu...
KELEIVY kolumnistas, St. Strazdas, rašo:

"Jau kuris laikas veikia Suvienuytų Tautų Šalpos ir Atstatymo Administracija, kuri anglams yra žinoma kaip UNRRA—United Nations Relief and Rehabilitation Administration.

Si organizacija buvo sukurta šelpimui žmonių, kurie bus išlaisvinta iš nacių vergijos. Jos narys yra ir bolševikų Rusija, bet...

"UNRRA vadai skundžiasi, kad jie neturi ką veikti, nes Rusijos vyriausybė atsisako kooperuoti. Kur įžengia raudonoji armija, ten UNRRA vadai negali iškelti savo kojų—uždrausta šelpi karo išvargintus žmones!

"Charakteringas žmoniškumas — tegul miršta tie, kuriuos apiplėšė nacių ir bolševikų...

Čia verta pažymėti, kad rusai neleidžia į Lietuvą siųsti Amerikoje BALF surinktų rubų nuo karo nukentėjusiems Lietuvos žmonėms pagelbėti apsiginti šalčio. Charakteringa dar ir tai, kad tuo pačiu tarpu Amerikos lietuvių komunistų lyderiai savo spaudoje už nesuinteresuotai visai niekina netik BALF, bet ir visus Amerikos patriotinguosius lietuvius.

Konferencijos Pasiaptys
NAUJIENOS, rašydamos straipsnį apie Jaltos konferencijos "paslaptis", baigia sekamai:

"Paiškėjo dar vienas Jaltos sekretas. Londone britų užsienio ministerijos komentatoriaus pareiškė, kad esą vilties, jog nauja Lenkija "tautinės valstybės valdžia" susiorganizuos dar prieš San Francisco konferenciją. Bet, tarė jį, jei tokia valdžia nesusidarys, tai—

"Londono lenkų valdžia nebus pakviesta, nes Rusija šito režimo nepripažįsta".

"Tai pištalietais" lenkams prie kaktos: arba pasiduokite — arba neturėsite balso Suvienuytų Tautų atstovų suvažiavime, kuris steigis pasaulio taikos organizaciją!

"Tai vis nuolaidos Maskvai. Idomu bus patirti, kokių kom-pensacijų už jas gavo prezidentas Rooseveltas ir premieras Churchillis. Argi nieko?"

"Kelrodis, o Ne Įstatymas"
DRAUGAS rašo:

"Ministeris pirmą kartą Churchill parlamente pareiškė, jog Atlanto Čarteris esąs "kelrodis, o ne įstatymas". Jis atsakinėjo į klausimus ar Yaltos, Krimo, konferencijos nutarimai del Pabaltijo valstybių ir Lenkijos ateities nėra priešingi Atlanto Čarterio dės-niams.

"Jei Atlanto Čarteris yra kelrodis, pasak ministerio pirminko Churchillo, tai mes gerai žinome, kad kiekvienas kelrodis turi rodyti teisingą ir tikrą kelią. Kelrodis turi rodyti tikrą kryptį. Kelrodis negali vesti žmogaus, tuo pačiu tautos ir valstybes, į pražūtį ar išnaikinimą.

"Jei Lietuva, Latvija, Estija ir kitos valstybės būtų paliktos po sovietų rusų bolševikų "globa", tai minimos tautos būtų pasmerktos vergijai arba išnaikinimui. Tai būtų ne tautų kelrodis, bet būtų jų pražūtis, ir baisiai skaudi pražūtis.

"Kaip ten bevardintų Atlanto Čarterį, ar įstatymu ar kelrodžiu, bet mes gerai žinome, kad vienas neturi teisės uždėti vergijos pančių kultūringoms tautoms, ir palikti jas ateities naktų tamsybėje.

"Kiekviena tauta turi teisę gyventi laisvą ir nepriklausomą gyvenimą, tai yra prigimties įstatymas, o ne koks

ten kelrodis. Todėl tolimoje tėvynėje lietuvių, paliktas nežinioje ir kentėjime, kartoja savo tautos naują prisakymą: **Aš mylėsiu savo tėvynę ir nepasiduosiu jos priešinams. Aš ginsiu jos laisvę ir garbę. Aš kovosi prieš pasikėsinimą iš-naikinti mūsų tautą.**

"Abraomas Linkolnas tapo stambiausia ir gražiausia Amerikos istorijos figura, paskelbdamas galą vergijai šioje šaly. Jei atsirastų žmogus, kuris pašalins bolševikų vergiją iš Lietuvos, Latvijos, Estijos ir kitų kraštų, jis bus didelis ir garbingas žmogus pasaulio istorijoje".

Skundimasis iš Lietuvos
VIENYBES redaktorius rašo:

"Tik šiomis dienomis patirta, kad karo frontui artėjant, 80 nuosimėjų Kauno gyventojų buvo išbėgę į kaimus.

"Kai dėl Klaipėdos, tai to miesto, kaip ir Tilžės, gyven-tojus, naciai išsigubėnė.

"Tą faktą liudija ir leit. A. Matejūnas, dalyvavęs kovose dėl Klaipėdos. Jis Laisvėje rašo:

"Keli šimtai gyventojų iš aplinkinių kaimų jau sugrįžo į Klaipėdą".

"Vadinasi, tik "keli šimtai". "Prieš karą Klaipėdoje buvo apie 45,000 gyventojų.

"Štai, rašant šiuos žodžius, moterėlė atnešė laišką, kuriame jos giminės iš Lietuvos rašo:

"...Mums teko išgyventi daug skaudžių, šurkščių ir tiesiog tragiškų valandų. Iš-tisus tris metus gyveno vokiečių okupuoti. Du kartus praužė karo viesulas. Žuvo daug Lietuvos žmonių, miestų ir kaimų. Viskas virto pelėnais ir griuvėsių kruvomis. Sumaškinta žemės ūkis, sugriauta pramonė. Mes žinome, kad jums, laisvo krašto piliečiams, taip pat yra sunku. Tačiau jūs savo akimis nematote sugriautų miestų, sudegintų kaimų, nematote ištisų laukų, paverstų kapinynais, kuriuose pusta kaulai tiek karikių, tiek civilių žmonių".

"Taip dabar rašo, skundžiasi Lietuvos žmonės".

Apie Lietuvos Išgamas
NAUJIENOS rašo:

"Pranas Vaičiaitis, kuris mylėjo savo kraštą ir neapken-tė pavergėjų, savo eilėse skaudžiai plakė rusų režimą Lietuvoje ir visokius žiaurios valdininkus. Bet labiausiai jis neapken-tė ir su didžiausia panieka atsiliepė apie savo tautos išgamas.

"Štai ką jis sako apie išga-mą:

"Lietuvis išgama kūną pardavęs Maskoliams, o duosį piktesnius veiniams, Sėdėjo degtinėms gerai išragavęs Ir mįsljo kilpas statyti lietuviams".

O štai ir kitas jo išgamos taikomas eilėraštis:

"Jūs mulkina, išgamos drebėkit, Jūs brolius mokate parduoti. J atėitį tik pažūrėkit: Rokundus ar nereikis išduoti? Taip bus, kad išgamos, jūs vaikas

I savo tėvą nežūrė, Ir kaip numirt atėis jums laikas, — žinok nę kapo nenorė".

"Tie Prano Vaičiailio eilė-raščiai, taikomi jo laikų Lie-tuvos išgamos, puikiausiai tinka ir šių dienų raudonie-siems kvieslingams, kurie su tokiu jau uolumu tarnauja Maskvai, kaip anų laikų išga-mos tarnavo caro valdžiai. Kai kuriems raudoniešiams kvieslingams ypač tinka ta Vaičiailio eilėraščio dalis, kuri sako:

"Sėdėjo degtinėms gerai išragavęs Ir mįsljo kilpas statyti lietuviams".

LIETUVIAI KARININKAI

Surinko IZABELĖ BALTRAMAITIENĖ

ŽANGOS ŽODIS

Brangiausią dalį Amerikos lietuvių padarytų aukų šiame kare rasime ne karo bonų pirkime, bet lietuvių karių pasižymėjimuose karo frantuose. Arčiau pažinti tuos karius, čia pateikiamas sąrašas lietuvių kilmės karininkų, kurie tarnauja S. A. V. karo pajėgose.

Šiame sąraše telpa tik maža dalis tų karininkų, moterų ir vyrų, lietuvių kilmės, kurie jau nuo karo pradžios atsizymėjo visuose karo frontuose. Tokio sąrašo rinkimas yra tai ne vieno asmens darbas: norint surinkti pilnesnį sąrašą, reikėtų kuriai nors organizacijai nuolatiniui ir sistematiškai rinkti ži-nias iš visų šaltinių — anglų ir lietuvių spaudoje, per susirašinėjimus ir asmeniškus pasikalbėjimus.

Cia pateiktos žinios nėra vėliausios ir nepilnos. Didžio-moje jos paimtos iš korespondencijų lietuvių laikraščiuose. Neturint organizacijos, kuri išimtinai rūpintųsi mūsų karininkų bei kareivių pasižymėjimų užrašymu, būtų gal pagedauja-ma, kad kiekvienas lietuviškas laikraštis kiekviename savo laikraščio numery patalpintų atsišaukimą tuo reikalu su for-ma nurodant, kokios žinios yra pagedaujamoms — karininko ranga, vardas ir pavardė, kurioje tarnyboje tarnauja, iš kur kilęs, jo profesija, jo pasižymėjimai, ir kitos žinios.

Šiame, nors ir trumpame, 312 karininkų sąraše rasime šiuos ypatingus davinius:

Zuvusių einant pareigas — 26
Dingusių be žinios karo veiksmuose — 5
Belaivių — 5
Gydytojų — 40
Dantų gydytojų — 18
Kapelionų — 13
Advokatų — 6
Chemikų — 2
Waves — 1
Slaugų — 24
Inžinierių — 18
WAC — 7
Žurnalistų — 3
Optometrų — 1
Chiropaktikų — 1

Jei kas turėtų daugiau žinių apie čia minimus ar kitus lie-tuvius karininkus ir norėtų man jas suteikti, prašau rašyti šiuo antrašu: C. V. Baltramaitis, 221 Bond St., Elizabeth 1, N. J. Visas gautas žinias nuosirdžiai įvertinsiu ir spaudoje kitame sąraše sunaudosime.

Šį sąrašą surinko ir sutvarkė mano žmona Izabelė Baltra-maitienė iš mano archivo.

C. V. BALTRAMAITIS.

Lt. Edward A. Abbot (Ab-račinskas), U. S. N., iš Brock-ton, Mass., gydytojas.

Lt. Alphonsus Adomaitis, U. S. A., iš Grand Rapids, Mich.

Lt. Walter J. Adomaitis, U. S. A., iš Grand Rapids, Mich., tarnavo Indijoje, 1944 m. Buvo Fort Monmouth, N. J.

Capt. Joseph Aklonis, U. S. A., iš Elizabeth, N. J., buvo sužeistas Francijoje, turi Purple Heart Ordeną, 1944 m. grįžo į S. A. V.

Lt. A. Andriulionis, U. S. A., iš Mt. Carmel, Pa., dan-tų gydytojas.

Capt. Bronius Andriuska, U. S. M. C., iš Chicago, Ill.

Capt. Anthony Akstinas, U. S. M. C., iš Brockton, Mass., 1944 m. japonų sužeistas uži-mant Guam salą.

Lt. Joseph J. Aleksa, U. S. A., iš Luzerne, Pa., pašto cen-zorius Naujojo Gvinėjoje.

Capt. Norbert Aleksis, A. A. F., iš Waterbury, Conn., 1944 m. buvo Public Re-lations Officer, New Delhi, India.

Ensign Joseph Aleksianus, U. S. A., iš So. Boston, Mass., aviacijos instruktorius laivy-ne.

Capt. Peter Ashmenskas, U. S. A., iš Chicago, Ill., gydy-tojas.

Lt. Elena Bakutis, Army Nurse Corps, iš Waterbury, Conn., tarnauja užsieny.

Lt. Jonas Balchunas, A. A. F., iš Philadelphia, Pa., laku-nas, kovojo prieš japonus Pa-cifike.

Lt. Albin S. Balinskas, U. S. A., iš New Britain, Conn., 1943 m. buvo Camp Carson, Colorado Springs, Col.

Lt. Margaret D. Balinskas, WAC, iš New Britain, Conn.

Lt. Baltrušaitis, U. S. N., iš Seattle, Wash., lakunas.

Capt. Paul Baranaukas, U. S. A., iš Brooklyn, N. Y., in-žinierius.

Lt. Joseph R. Baltrush (Baltrušis), iš Waterbury, Conn., 1943 m. buvo Auto-motive Officer, Freeman Field, Seymour, Ind.

(Daugiau bus)

Sakalų Keliais

Griauždė griausmas, linko medžiai, tratėjo šulai, Bet pakilo į padangę šaunūs sakalai. Skrenda audrom, skrenda vėjais aklumoj vekarė, Viršum jūrų susibūrę gudžia naktį taria: "Jei besigrumiant padangė nns sparnai nuluš, Žygin, kurin mus lydėdot, ruoškitės tat jus!" Tilo vėtros, tilo žiaurios — sakalai negrįžo, Tik siubavo minių minios kryškelėj prie kryžiaus: "Pasiriję nebeįgrįžo — bukim sakalais: "Siekim saulės, siekim laisvės — skriskim jų keliais!"

KAZYS INCIURA.

VERPETAI

Parašė Pranas Bajoras

Didžiojo Karo
Novelė

V...—

Šį veikalą skiriu įvairiuose mušiuose
žuvusiems lietuviams-kariams.

55

JONO senų pažįstamų jau tik D'Amacio, Smitas, kapitonas Steponas ir liutenantas Kokerbas beliko. Visi kiti — nauji ar kitų kuopos skyrių jam mažai pažįstami kariai. Visi jie dar atlieka savo pareigas...

Smitas pasidarė, kaip avinėlis. Tiesiog vaikiskas. Jis dažnai Jonui pasakojo apie savo praities gyvenimą: apie tai, kaip jis gyveno visai mažai kudiški budamas. Jis turėdavo daug ir visokių žaishų. Labiausiai jam patikęs medžioklės arkluokas, kurį dėdė Fridrikas, Amerikon paviešėti atvykdamas, atvežė...

Jis, net pasigirdamas, pasakojo: "Užsėdu, budavo, ant to arkluko ir joju... Atsivaizdink, kaip koks generolas jodavau!... Kaip tikras vokiškas generolas!... O, geras tai buvo arkluokas!... Dabar tokių niekur nepada- ro... Dabar tik giuklus visur gamina..."

Jonas nekarta pastebėjo, kai Smitas išsimaudo savo dėdės Fridriko paveikslą ir juo, tartum jauna mergaitę lėle, žaidavo: pastatydavo jį kur nors prie medžio, paskynęs gėlių prie jo padėdavo... Jį jį kalbėdavo:

"Na, gerasis dėdė, kada gi vėl pas mus atvyksi?... Kada man arkluką atveši...?"

Ir pats Smitas sau atsakydavo: "Negaliu, veikeli, negaliu!... Dabar negerai laikai!... Dabar žmonės visur piktai..."

"Tai kada gi atvyksi?..."

"Kai karas pasibaigs... Kai žmogus žuogų savo broliu laikys..."

Daug nervuotesnis ir ypatingesnis dabar Smitas.

Bet pasitraukė iš jų tarpo ir Smitas. Jo pasitraukimo laikotarpis buvo tikrai tragiškas. Po to, kai jiems teko pasinatyti su priešais-belaiviais, pabėgo atlikti nemažą pareigą — apie nylios ilgumo priešo apkasus perlaukti. Kai tai atlikus, Jono pusės kaulo- listai ilgokai ir tą dalį laukė. Po to ke- liolika tukstančių kariųvų pasiūta priešus iš tų apkasų išvalyti...

Tose pareigose Jonas ir Smitas dalyvavo. Paimti tą plotą nepigiai atsiėjo. Kai jie tik prisitartin apka- sų — priešai kulkosvaidžius ir darbą paleido. Jie pradėjo pludinti. Jvyko nemenkas susirėmimas. Jie dar sykį rauka rankon kovėsi. Dar sykį prie apkasų ir apkasuose nemaža kariųvų lavonų gulėjo.

Laimėjo Jono pusė... Smitas šiuo tarpu kovojo neapsa- komai drąsiai. Tame susirėmime jis nužudėjo pasislėpusį priešo kulkos- vaidininkų burį, užsėdino iš užpakalio ir rankine granata bei greitai šauja- nu šautuvu tą burį nuo žemės pavir- šiaus nušlavė...

Tai atlikęs, Smitas, net užgesda- mas, kvatojosi... Už kiek laiko Smitas rastas prie priešo lavono. Jis buvo labai susi- graudinęs ir verkė. Visi manė, kad jis prisiminė antumet surastą savo dė- dės Fridriko kapą po kryželiu ir dėl to sielojosi. Smitas, tačiau, klupoda- mas prie lavono kartojė:

"Broli mano — aš tave nužū- džiau!... Aš, kaip kokis laukinis žvėris, tave užnušiau!..."

Užtikę beverkiantį Smitą kari- viai pasiteiravo, kame reikalas. Smitas paaiškino:

"Radau jį čia betunant... Vėriau jam durtuvu... Tik mirdamas Liuteris mane pažino ir sušuko: "Broli, tu ma- ne nužudei!..."

Manant, kad Smitas dėl pirmes- nių įvykių pradeda iš proto eiti ir sa- vo pusbrolių Liuterį tik įsivaizduoja — nužudytasai patikrinta. Pasirodė, kad išties tai buvo jo pusbrolis Liuteris. Tik dėdės surastą kapą jis pirmiau įsivaizdavo...

Šiuo tarpu Smitas galutinai pa-

triko. Su juo jau sunku buvo ir susi- kalbėti. Jis, kaip kokias siurbėlė, ka- binosi prie lavono ir rėkė-saukė.

"Broli, aš tave nužudžiau!... Do- vanok!... Aš už tai nekaltas!... Juk ne aš šį karą pradėjau!..."

Po to jis pradėjo kaip koks lau- kinis rėkti. Negalint jo jokiū būdu nuraminti — jis atiduotas sanitarams.

Nuo to laiko Jonas Smito daugiau nematė. Ar jis užsidaužė-užsirėkė ar liko amžinas suluošėlis — Jonui taip pat neteko sužinoti. Tik senitarai pa- sakojo, kad bevežant Smitą į pirmo- sios pagalbos stotį — jis neapsakomai daužėsi ir vis šaukė:

"Broli, aš tave nužudžiau!... Bro- li, dovanok man!..."

Gaila Jonui Smito. Geras vaiki- nas juk jis buvo. Ne vieną iš namų gautą saldainį Jonui davė ir kartą net pusę cigaro pasiūlė...

56

NAUJUOSE jie apkasuose. Rytų regatų raudona zara nublanko. Raudonuojanti saulė dangaus skliautu ankštyt kopė. Ramoka. Tik vienur- kitur kaulo šuvis bumtelėjo. Kul- kosvaidis kai kur sutarškėjo. Iš žė- mės rukai kilo ir pažemį apdengė. Vi- su ganta, pamažu, iš nakties miego budo. Padangų keli lėktuvai skraidė.

Jonas ir D'Amacio apkasuose sar- gybos pareigas ėjo. Jonas, šautuva prie peties prisidėjęs, ir rukuose paken- dusią "niekeno žemę" akyliai tai- kė. D'Amacio, ant apkasų krašto pa- sirėmęs, smudriavo.

Netoli priešo apkasų kaž kas su- judo. Iš Jono šautuvo mažas liepsnos liežuvis išsirieko. Jį garsas pase- kė ir "niekeno žemę" nudardėjo...

D'Amacio pašoko ir šautuvu ran- kose besisvaistydamas šukavo:

"Aš jums parodysiu!... Aš jums!... Jūs mano krašto jaunimo nežudy- si!..."

Priešo prie jo Jonas ir paklau- sė:

"Kas tau, Antonio?..."

"Kari mano krašte nebus!... Aš!..."

"Antonio, tu turbūt sapnuoji!... Išsiblaivyk!..."

Pakratė Jonas D'Amacio už ran- kovės. Šis pasikraštė akis. Paklau- sė:

"Kur gi mes esame?..."

"Purvinuose apkasuose — kur gi manai?..."

"D'Amacio dar plačiau praplėšė akis, išsidaivė, nusikvatojo:

"Kad jis kur sudegtų!..."

"Kas?..."

"Sapnas..."

"Gal apie gardžius pietus — šū- ką su kiaušiniiais — sapnavai?..."

"Dar geriau!..."

"Apie gatvės šlavio darbą, savo meilužę ir laimingą su ja sugyveni- mą?..."

"Kvailas dalykas..."

"Tai kągi tu sapnavai?..."

Jiedu pasižvalgė ir veik pro jų gal- vas prašvilpantią priešo lėktuvą.

D'Amacio pasakojo:

"Sapnavau, kad mudu Jonui bu- vome prezidentais... Aš vieno krašto, o tu kito..."

Jonas nusikvatojo:

"Na, jau na..."

"Tikrai!..."

Ir D'Amacio išpasakojo visą savo sapną.

Prezidentu mane išrinko dėl to, kad aš kalbėjau prieš karus. Išrinko didelę piliečių balsų didžiūna. Susi- dariau vyriausybę ir prezidentauju sau. Veik visi mano ministeriai ka- rams priešingi. Sušaukėme mes vi- siškam karių panaikinimui pasitarimą. Tarėmės pirmiausiai patys nusigin- kuoti, o paskui šaukti viso pasaulio val-

stybių konferenciją tam pačiam tikslui. Visi mano ministeriai tam pritarė. Tik karo ministeris tikrą vėlniavą kėlė. Mat, buvo, karingas, kaip kaž kas...

Kartą išvažiavo mano tas minis- teris aplankyti tavo, Jonai, kraštą. Važiavo traukiniu per gražius tavo valstybės laukus. Jis stebėjosi, kaip pas tave viskas geriau dera. Užside- gė jis pavydu. O bevažiuojant, atsiti- ko ir nelaimė: bežiurint pro langą, vė- jas kepūrę jam nuo galvos numetė ir žala karvė ją sumynė... Musė mano ministeris man telegramą: "Priversk Joną manęs atsiprašyti. Jei neatsipra- šys — tuojau paskelbk jo valstybei ka- rą!" Bet aš galvoju: "Ką Jonas su savo kraštu kalta, jei su mano minis- terio kepure atsitiko tokia nelaimė?..." Aš tą jo telegramą ir gurbau. Bet ne- trukus gauiau antrą telegramą: "Aš esu įžeistas — paskelbk Jono valstybei karą!" Aš ir tą telegramą ir gurbau...

Parvyko tas mano ministeris iš kelionės. Įkaitęs, kaip kalama gele- žis. Jis išpasakojo spaudai, kaip su juo tavo krašte pasielgta. Spauda ra- šė: "Musų krašto garbę įžeidė! Mes tiems grubijonams turime atsilyginti! Karas jiems!" Sujudo visi mano mi- nisteriai. Šaukia jie mane į nepapras- tą posėdį. Tariai ir rengiasi Jono valstybei karą paskelbti. Aš jiems sa- kiau: "Vyrai! Naudokite galvas: ka- rą paskelbti nesunku, bet kas paskui?..." Paskui — žmonių žudymas ir kaanki- mas, karu paliestų kraštų naikinimas, turto eikvojimas... Pagalvokite, vy- rai!..."

Bet mano visi ministeriai prieš mane. Prispirtinai reikalauja tavo valstybei karą paskelbti...

Jonas paklausė:

"O kaipgi pasibaigė?..." Paskelbei man karą?..."

D'Amacio atsakė:

"Ne!..."

Ir toliau jis pasakojo.

Atėjo, žinote, pas mane tulas kai- mietis su reikalais. Atėjęs, klausia:

"Ar ponas prezidentas auginate bent kada vištas?..."

"Ne... Bet kam čia toks klausis- mas?..."

"Paklausyk", sakė tas kaimietis. — "Vištos man kada užima didelės noras perėti. Ir kai tula karštuolė užsimano perėti — aš ją gerai išplaku dilgėmis ir, imetis į tamsią vietą, ne- duodu lesti tol, kol ji neatvėsta..."

"Gera idėja, broli piliet! Ačiū! Aš pagalvosiu ir gal šią idėją dabarti- nei krizei pritaikysiu..."

"Aš todėl pas jus, pone presiden- te, ir atėjau", — pasakė tas kaimie- tis.

Apsigalvojęs, tuojau pasišaukiau pas save karo ministerį ir klausiu:

"Ar tu tikrai nori, kad aš už tokį menkniekį paskelbčiau Jono valstybei karą?..."

Jis man atkirto:

"Netik noriu, bet ir reikalauju!..."

"Gerai..."

Aš pašaukiau du stipriausius pre- zidento sargybinius, liepiau jiems po- mi ministeriui numauti apatines ir, kapojant minkštąją vietą rykštėmis, vis klausiti: "Ar tu dar vis nori ka- rą?..." Ar tu dar vis nori dvi valstybės pa- merti kraujuose ir nelaimėse?..." Gerai man minkštąją iškapojus ir minis- teriui savo užgaidos neatsisakius — liepiau jį įmesti į tamsią vietą ir lai- kyti tol, kol to savo užsipyrimo neatsi- sakys. Panašiai pasielgiau ir su ki- tais ministeriais. Didžiūna jų tuojau pasidarė kitoki. Bet kai pasikviečiau vidaus reikalų ministerį ir kai jam at- skaitytą dešimtį, jis pradėjo šaukti:

"Aš revoliuciją prieš tave sukel- siu!... Tu paminsi mane!..."

"Duokit jam dar daugiau!... Plie- kit jį tol, kol neatsisakys karo!..."

Tai padaręs, pradėjau šaukti:

"Aš jums parodysiu!... Aš jums!..."

Jūs mano krašto jaunimo nežudy- si!..."

Karų mano krašte nebus!..."

Jonas D'Amacio dar paklausė:

"O kągi tavo krašto piliečiai už tai sakė, kada tavo ministerius vieną pas- kui kito pliekė?..."

"Spauda, laikinai, buvo priešinga. Mane vadino diktatorium ir barbaru. Piliečiai tačiau rengėsi už tai mane išrinkti amžinu prezidentu... Bet nesu- laukiau tos laimės — išgirdau šau- dant ir pabudau..."

Laimingi Nauji Metai

Rašo BUDRIKAS

Š NEŽINOMOS platybės, ką mes vadi- name laiku, dar neseniai prasidėjo nau- ji metai. Į neįmatuojamą praities isto- rijos bedugnę, nuskendo paskutinis karma- zinis senųjų metų žvaigždės taškas, — me- tų, kurie beveik per visą savo liepsnojimo bėgį buvo apminkti daugelio tautų liudė- sio debesimis. Varpai gaudžia graudžiai ir gėdulingai, kai jie krinta į gilų gilumą, kur gludi šimtų šimtai sunaikintų civilizacijų, pražudytos dinastijos, palaidoti užrašai ir mirusios karalijos — tiek daug džiaugsmų pradingusių, tiek daug gyvybių išžudytų, tiek daug vilčių mirusių, tiek daug planų suardyty, tiek daug meilių išiekvotų! Ir kas pelynta? Daug ar maž? Kaip mes priėmėm saldžius daiktus, kuriuos jie atne- sė mums?

Ne mūsų asmeninio džiaugsmo ar liudė- sio faktas yra visų mūsų sąskaitos suma, bet kaip mes elgamės abejuose pergyveni- muose. Amžinybės nepaiso to, ką mes tu- rime, bet kas esame. Šis viešpatiškas ir puikus universas, šis nesiliaujamas trium- fuojas saulės ir žemės žygiavimas, tarytum susijedavusių mylėtųjų vaikščiojimas po žvaigždžių rumų koridorius, nėra mūsų tu- rėjimo tikslui, bet buvimo. Mes tegalime pasilaikyti tik savo pačių sielas. Ne dau- giau. Viskas praeina su skrendančiais me- tais ir dingsta lyg visai nebutų egzistavęs. Taigi, kiekvieno vyro, kiekvienos moteris likimas yra buvimo likimas ir parodymas gero darbo šitokiam egzistavimui. Kiekvie- nas gyvenimas, net kukliausias, turi kai kurią paskirtą pareigos orbitą, kurioje jis privalo sukstis, sukstis tikslu, individualybe, drąsa ir tiesa.

"Kas esu aš", o ne ką turiu? Tai klausimas, kurio kiekviena žmogiška siela privalo klausiti, kai paskutinės dienos bira amžinybės tartum sausi lapai nuo medžių šakų ir naujos dienos ima švystelėti lyg pir- mieji besiskleidžią sniegulių ir krokusų purpurėliai iš po tamtos žemės.

Galbut, daug ko pamatysime šiais me- tais, kurie atneš gerovę Lietuvos žmonėms — nepriklausomybę ir laisvę mūsų tėvynei Lietuvai. Mūsų tėvynė Lietuva dar kartą bus vainikuojama nepriklausomo ir laisvo gyvenimo vainiku. Ji vėl prisikels ir atsis- tos visų tautų tarpe.

Daug žalos daroma šiandien piktai są- lyguotų ir protiškių sergančių esmenų, ku- rių rinktinis darbas atrodo esąs tam tiks- lui, kad ugdyti rasinę ir religinę neapykan- tą, ir kurstyti bendruomenę prieš bendruo- menę tik dėl to, kad galėtų "pagarsėti" tar- pusavy ir varyti bergždžią ir žalingą agi- taciją prieš kitus. Galvojimo ir galvotojų dauguma galėtų, jei norėtų, tuojau padaryti galą tokiems nesaviems bandymams drum- sti tautų ramybę. Bus reikalo visai paša- linti savo pačių asmens interesus dėl pla- tesnio tautos gero svarstymo. Jei jie ne- mato pasiaukojimo ir nesavanaudiško dar- bo įtiesos dabartiniame kringame padėji- me, jie vargu permatys pavojų artimoje ateity. Yra per daug aš ir per mažai Lie- tuvos lietuviuose ir jų parlamentiniuose me- toduose, kad išgelbėti tėvynę iš mirties na- rų. Tačiau — tikėkime, kad ši dalykų po- zicija skubiai pasikeis.

Tegul 1945 metai buna Lietuvos prisi- kėlimo metai! Tegul nacių ir komunistų ne- pasotinami apetitai stipma pragavo bedug- nėje! Tegul mokslo ir meno ir literatūros darbininkai, kurie sukūrė ir išskulturino lie- tuvių tautą, nevirsta paroduotųjų ricieriais! Tegul mokslo ir išminties vyrai valdo Lie- tuvą!

Aš drįstu siulyti švelnią sugestiją, kad tie, kurie labai atsargiai ruošiasi pikčiaus- iam, mėgintų pasitikėti, jog pikčiausias neįvyks, ir kad kantrybė valdytų savo sie- las.

Varpai gaudė ir naujos dienos atėjo. Pavasario saldybė ir grožis artėja. Alyvų ir gegužės žiedai tuojau kvepės. Vievėsių ir lakštingalų giesmės skambės. Meilios, ilgos ir snaudulingos vasaros dienos skrai- dės, kada sultinga žolė patvins gelėmis ir

Abudu linksmi šypsojosi. Liute- nantas Kobertas, kiek toliau stovėjęs, visa tai girdėjo ir prisitartin prie Jo- no ir D'Amacio pasakė:

"Tai gražus sapnas!... Aš dažnai panašiai galvoju... Sykį man amžinos atminties Vangeris prisiminė, kad jei visų kraštų tikrieji kari kėlėjai būtų sudraudžiami — jie daugiau rupintųsi apie geresnį žmonių susitvarkymą: jie išnaikintų vieni kitų neapykantą ir karų daugiau nebūtų..."

Kobertui tai pasakius — pro visų jų galvas priešo šavins praužė... Pra- sidėjo tos dienos audra...

bites migdys žmogaus jutėsius, kai jos čiulps medų iš dobilų taurelių — ir visas pasaulis šildysis saulės džiaugsmu!

Varpai gaudžia. Nauji sapnai gimsta — skaidrios viltys kunijasi. Jie žada tuk- stanterioais savo aidais tukstantį saldy- bių, už kurias mes privalome būti dėkingi. Jie liepia mums būti drąsiais, viltiniais, mei- liais, linksmiais, išmintiniais.

Taipgi, gal pasveikinsime šiuos metus, apvainikuotus prisikėlusios Lietuvos vaini- ku! Sveikinsime naują žvaigždę, tekančią ribotą daiktų tamsoje!

Kai varpai gaudžia, atverkime plačiai mūsų duris ir meiliai ir svetingai priimki- me minkštąją, laurais vainikuotą Nepa- žįstąją, kai jis žengia į vidų! Jei mes tikrai ir su pasirijimus padarysime jį mūsų prieteliu — jis nebus mūsų priešas. Jei mes pasitikėsime visu tuo, ką atneša mums šie metai — džiaugsmą ar liudėsį — jie bus laimingi nauji metai!

Ideologija

Parašė a. a. JONAS J. NIENIUS

I.

KOMUNIZMAS yra tas pats senas marksizmas, tik įvilktas į modernio- sios filosofijos šventadieniškus rubus ir, kaip toks, gavo tam tikro madrumo.

Visų kryptių komunizmas identifikuo- ja į Stalino pasaulį. O Emil Ludvig, gar- sus reporteris, teisingai pastebėjo savo raštuose — "Stalinas Velnias ar genijus?" Veikale nurodo gana tamsius jo gyvenimo nuotikius iki įsigavimo viršūnėn.

Sovietų — Stalino konstitucija yra mašina-turbina, kuri atrodo atbaigta ir pil- na popieri. Nelaimė, kad ji egzistuoja tik popieri ir negali kitaip egzistuoti. Ji prak- tiškai nepritaikoma ir ištikro pasiliko ne- pritaikyta.

Kodel ji negyva? Kodel Sovietų val- stybė yra gryna fikcija? Pirmą ir užten- kama priežistis, kad Sovietų konstitucija yra ideologijos rezultatas. Bolševikai iš- tikrųjų yra teoretikai ir mistikai pirmiau, negu vykdytojai. Vykdytojai jie irgi yra, bet tik antroje vietoje. Kaip teoretikai ir cistikai jie pastatė mašiną, pritaikytą marksistinei ideologijai, skaitydami su "rusų tikrove", medžiaginės tikrovės at- žvilgiu. Kaip vykdytojai, jie turėjo įsi- vaizduoti sistemą, absoliučiai priešingą šiai ideologijai, kad mašina funkcionuotų. Bet atvirščiai.

Mašina negali pati viena funkcionuo- ti, nes ji per daug sudėtinga, tai antra prie- žastis. Tai galvosukis išsipaunioti pačiam tarp šių visų susipynusių ratų ir aš labai abejoju, ar bolševikai patys iš jų išsipa- nios. Tie ratali sustos sukeši, kaip greitai sustos "Lend Lease" iš Suv. Valstijų siun- timas ir susidurs su ta ideologija.

II.

Bolševizmą mes aptarėm kaip mark- sistinės ideologijos ir rusų temperamento junginį. Tad išdėsius ideologiją ir kokią ta ideologija davė pasauliui sistemą, mums lieka kalbėti apie temperamentą, parodant, kaip jis veikė ta ideologiją ir ją iškreipė, kaip jis ją surusino.

Beabejo, ideologija atrodo turinti vi- suotinės reikšmės; beabejo, bolševistinė valstybė teorijoje reiškiasi kaip tarptau- tinė valstybė — pradžia, įžanga į pasaulinę sovietų socialistinę respubliką. Bet prak- tikoje bolševikų režimas yra rusiškas. Mes prieš save turime du elementus: tarptauti- nį marksistinį elementą ir tautinį elemen- tą. Yra galimybė suskilti. Tai gerai at- skleidė Trockio Stalino konfliktas, nes Trockis, gyvu budamas, prikišdavo Stali- nu, kad šis aukoja rusiškam elementui tarptautinį-marksistinį. Tokiu būdu bol- ševizmas galėtų vystytis savotiško nacio- nalsocializmo linkme. Mus interesuoja tai, kuo ir koku būdu bolševizmas yra rusiš- kas fenomenas.

Jei bolševikų valstybė nesugeba judėti pati viena, budama per daug komplikuoti sudaryta ideologinėje plotmėje, tai iš kur kyla ta išvirsinė įjega, kuri ją leidžia veik- ti? Ji kyla iš komunistų partijos. Kada- gi visi, kurie turi kokią valdžią, tarnybą, priversti įstoti į partiją, o ji pati yra dri- guojama iš viršaus įsakomais šūkiais, tai ji sudaro klusnumą vienybėje, bet autono- mijos nėra jokios.

Pagaliau pridėsiu, kad rusų komunistų partija yra dalis "pasaulinės" komunistų partijos, yra jos galva: ji dirguoja Tretijį Internacionalą su milžinišku propagandos aparatu. Kominternu būstainė yra Maskvo- je.

Radinių radinys: vyro bei moteries at- radimas sau pačiam ir vienas kitam. Filosofija nudengia mano sielos gel- mes.

Teisybė yra rojaliskiausia valdovė.

SLA Reikalai ir Veikla

Cleveland, Ohio

A. a. A. Baranauskienė,
SLA 14 Kuopos Narė

SLA 14 kuopai šie metai gal bus vieni iš nelaimingiausių metų, nes narių tarpe mirtingumas pasiekė aukščiausio laipsnio. Šiuo sykiu kuopai prisieina liudėti Antatinos Baranauskienės, kuopos pirmininkės Feliksos Baranauskos moteries. Antanina buvo viena iš veiklesniųjų asmenų Clevelando lietuvių tarpe. Ji visada buvo linksno veido ir nenuilstanti darbuotoja del lietuvių ir abelnai labdarybės gerovei. Jos tenka liudėti ne vien SLA 14 kuopos nariams, bet jos netekimas paliecia labai daug Moterų Sąjungos 36 kuopa, kurioje Antanina per keliolika metų buvo veikli ir nenuilstanti darbuotoja.

Clevelandiečiams teks ilgai su širdgėla prisiminti jos netekimą. Todel SLA 14 kuopa, RKM Sąjungos 36 kuopa ir abelnai Clevelando visuomenės reiskia daug giles simpatijos jos likusiai šeimai: vyrui F. Baranauskui, dukrelei, kurios vyras randasi S. V. kariuomenėje ir sunui, kuris taipgi randasi Suv. Valstijų kariuomenėje, ir visiems, kurie lieka nulidume jos gimimams ir draugams.

Lai buna jai lengva šios šalies žemė išties amžinai.

K. Stupas.

Rockford, Ill.

A. a. Viktoras Mizeris,
SLA 77 Kuopos Narys

A. a. V. Mizeris numirė vasario 18 d. ryte, Rockford Memorial ligoninėje. Vasario 17 d. ryte, atlikęs kasdieninę rutiną, išėjo į savo krautuvę ir apie du blokus nuo namų sukrito, gavęs širdies ataką. Nuvestas į ligonbutį ir atgavęs sąmonę, klausė dukterį, kas su juo atsitiko ir kur jis randasi? Vėliau vėl neteko sąmonės ir sekmadienio ryte numirė.

Velionis V. Mizeris buvo gimes Dulkinių kaime, Liepalangio parapijoje, sausio 5 dieną, 1888 m. Atvykęs į šią šalį, dirbo anglų kasyklose Pennsylvania valstijoje. Vėliau dirbo Michigan anglų kasyklose ir miskuose, 1910 metais atvyko į Rockford ir čia dirbo rakanų dirbtuvėse. 1914 metais vedė ir sukūrė gražų šeiminišką gyvenimą, įsigijo gražią "bungalow", suilaukė dukterį Laurą, kuri gražiai auklėjo ir moksliniams ir kuri gražiai planą skambina. Viskas klostosi kogažiausiai, rodos geriau ir negalėjo būti. Po apsidėmimui Viktoras neilgai dirbtuvėje dirbo — užsidėjo vyriškų drabužių krautuvę trise su A. Karsku ir St. Buzinsku. Po kelių metų Mizeris atpirkio jų dalis ir iki mirties vienas turėjo tą krautuvę. Biznį išsidirbo neblogai ir visakuom buvo patenkintas.

Bet 1931 metais jo moteris sunkiai susirgo ir pasidavė operacijai. Pagaliau, mirtis. Vienas likęs su 12 metų Laura, stengėsi kaip galėdamas užlaikyti jaukus namus, kaip ir su moteria, leisdamas dukterį į mokslo. Taip laikas ir bėgo. Štai, duktė jau metuoše ir turi atsakantį darbą prie daktaro. Ir taip, vienas kitam pasigelbėdami, galėjo vėl gyventi laimingai.

Tik štai negailestinga mirtis atėmė iš gyvyjų tarpo ir duktė vėl paliko vieną vieną.

A. a. Viktoras Mizeris nuo atvažiavimo į Rockford, 1910 metais, buvo veiklus ir pažangų minčių vyras. Tuo laiku čia gyvavo socialistų partijos skyrius, vėliau LSS 75 kuopos, kurioje jisai nemažai veikė. Taipgi velionis yra ilgametis SLA 77 kuopos narys ir buvęs pirmiau kuopos pirmininku.

Rockfordo lietuvių Mizerį pažino, kaip rimtą, apsišvietusį ir gerą lietuvių, nes jis niekuomet neatsisakydavo paremti Lietuvos reikalus.

Viktoras Mizeris palaidotas be religijų apeigų vasario 21 d., Greenwood kapinėse. Iš koplyčios išlydint, gražią kalbą pasakė angliškai švedas Mr. Arthur Peterson. Ant kapų atsisveikinimo kalbą pa-

sakė J. Bacevičius.

Buvo daug gražių vainikų nuo organizacijų, apielinkės biznierių, giminių ir draugų.

Ta diena buvo nepalanki — nuo pat ryto lijo ir buvo labai slaidu, bet žmonių susirinko daug palydėti jį į kapus.

Palydėjęs V. Mizerį į amžinąjį tary: buvai laisvas, geidei visiems laisvės ir troškai laisvės Lietuvai, tat lai bus ir tau lengva šios laisvos šalies žemėlė, o pasilikusiai dukrelei Laurai reiškiu giliausią užuojautą.

P. A. Alekseyas.

Kaip Pittsburgho Lietuviai Minėjo Lietuvos Nepriklausomybės Sukaktį

S. S. Pittsburgh, Pa., vasario 18 d. — Nors jau esu rašęs apie Lietuvos nepriklausomybės 27 metų sukaktuvių minėjimą, bet tą aprašymą dar palidau.

Pirmiausiai turiu atitaisyti savo pirmesnį pranešimą apie surinktų aukų sumą, kuri neatitinka tikrąybę, nes galutinas surinktų aukų suskaičymas pakeičia mano pirmesnį pranešimą: pasirodo, kad aukų buvo daugiau sudėta, negu mano buvo pranešta. Tikra sudėtų aukų suma yra sekanti: svetainėje buvo sudėta \$1,055.35, per draugijų suvažiavimą sausio 21 d. \$364.00, kurios ir buvo priškaitytos prie Lietuvos nepriklausomybės sukaktuvių minėjimo aukų, tad viso susidaro \$1,419.35.

Kaip matote, tai Pittsburgho lietuvių šiais metais minėdami Lietuvos nepriklausomybės sukaktives aukų dėjime turbut buš pralenkę visas kitas didžiausias lietuvių kolonijas: turbut ir didžiulę Chicago, kuri yra skaitoma kaip Amerikos lietuvių sostinė. (Taip! — Red.)

Šiais metais Pittsburgho lietuvius pažadino prie gausingo aukų dėjimo kovai už Lietuvos nepriklausomybę du dalykai: 1. Gresiantis pavojus Lietuvos nepriklausomybei; ir 2. Bolševikiški lapeliai, kurie turbut daug prisidėjo prie išjudinimo Pittsburgho lietuvių prie darbo ginti Lietuvos nepriklausomybę visais galimais būdais, nes Pittsburgho bolševikų platinami lapeliai parodė tikrąjį bolševikų veidą.

Iškilnių Programas

Programas buvo pradėtas apie 3:30 val. popiet su Amerikos ir Lietuvos himnais, vadovaujant Mairiono Choriui, vadovystėje Kazio Bazio, skautams atnešant ant pagrindų Amerikos ir Lietuvos vėliavas. Svetainėje jaučiama tikra Lietuvos nepriklausomybės šventės nuotaika, es-trada papuošta netik vėliavomis, bet ir žalumynais. Publikos pilnutė Piliečių svetainė. Susirinkusių veiduose galima pastebėti susirupinimą Lietuvos likimu ir pasirizimą kovoti už atgavimą Lietuvai laisvės.

Programo atidarymo ceremonijoms pasibaigus, ALT Pittsburgho skyriaus pirmininkas, J. B. Tamkevičius, prataręs keletą žodžių į skaitlingą publiką Lietuvos nepriklausomybės sukaktuvių progą, pakvietė programą vesti Povilą Dargį. Mairiono Choriui dar sudainavus keletą šiai šventei pritaikytų dainų, prasidėta prakalbos.

Pirmiausiai pakvieta ma Raudonojo Kryžiaus atstovė, kuri trumpoje, bet jausmingoje savo kalboje, apibūdina Raudonojo Kryžiaus darbuotę ir kviečia publiką, kada prasidės Raudonojo Kryžiaus vakus, paremti jį su aukomis, nes tik per Raudonąjį Kryžių mes su savo aukomis pagelbėsime

sužeistiems mūsų laukuose, galime pagelbėti nelaisvėn patekusiems prieš šalyje ir kitiems visiems karo nelaimėms išistiktiems paduoti pagelbos ranką.

Antruojau kalbėtoju buvo perstatytas War Manpower Komisijos viršininkas Patrick T. Fagen, kuris yra arių kilmių ir senas unijų darbuotojas. Išmetis Angliakasių Unijos Pittsburgho distrikto buvęs prezidentas, kuris savo kalboje Lietuvos kovą už atgavimą nepriklausomybės priulogino arių kovą už pasiliuvosimą iš po Anglijos jungo, kuri tesėsi net 700 metų ir ariai laimėjo, todėl jis esąs įsitikinęs, kad ir Lietuva turi atgauti nepriklausomybę. Taip pat kalbėtojas sakė, kad mūsų sunys guldo savo galvas mūsų laukuose ne delto, kad Hitlerio diktatūra pavaduoti Stalino diktatūra, bet už laisvę visų tautų, didelių ir mažų. Jo vienas suns jau yra žuvęs Francijos mušio laukuose, su tuo giliausiu įsitikimu, kad tai už laisvę visų tautų ir visos žmonijos — kalbėtojas sakė.

Kapitono Edwardo A. Schultz Kalba

Pasirodo ant pagrindų adv. Edwardas A. Schultz, aviacijos karininko uniformoje su kapitono laipsniu. Tai publikai buvo kaip ir koks "surprizas", nes tai buvo malonus, retas ir netikėtas svečias ir publika jam karštai ploja. Turbut bus daugiau kaip trys metai, kai mūsų Edwardas liuosnoriai yra įstojęs į Dėdes Samo aviaciją ir narsiai gina šios šalies laisvę, dalyvaudamas mūsų laukuose Afrikoje ir Europoje, visai nelauktai, netikėtai jis ir vėl yra su mumis Lietuvos nepriklausomybės šventėje. Tikrai buvo su susidarius maloni ir judinanti svetainėje nuotaika, nes šis mūsų jaunas veikėjas kas tik buvo grįžęs iš mušio lauko atostogoms.

Adv. Schultz, pradėdamas kalbėti pasakė: "Man yra linksniau turbut su jumis šiandien būti, negu jums mane matyti... Tolėsneje savo kalboje kapitonas Schultz papasakojo apie savo pergyventus prietikius mūsų laukuose, drasiai reikšdamas savo įsitikinimą, kad Lietuva turi atgauti nepriklausomybę, o tą savo drasų įsitikinimą kap. Schultzas rėmė teisingumu pagrindais ir Atlanto Okeano dėsniams, kad Lietuva turės būti gražinta nepriklausomybė, nes netik Amerikos lietuviai jaunuoliai, bet ir visa Amerikos narsioji kariuomenė guldavo savo galvas ne del pavergimo laisvų ir taikų mylinčių tautų, bet del jų išlaisvinimo, tame tarpe ir Lietuvos. Jo kalba buvo palydėta publikos karštu deim� plovimu.

ALT Pirmininko, Leonardo Simučio Kalba

Leonardas Simutis buvo perstatytas kalbėti kaip pir-

cipialis šios dienos kalbėtojas, tačiau p. Simutis, pradėdamas savo kalbą pirmiausiai pareiškė, kad ne jis yra šios dienos principialis kalbėtojas, bet kapitonas Schultzas, nes jis netik žodžiais gina Lietuvos reikalus, bet ir su ginklu rankoje mušio laukuose.

Nuosekloje ir vaizdžioje kalboje gerb. kalbėtojas plačiai apibūdino Amerikos lietuvių darbuotę del atstatymo laisvos ir nepriklausomos demokratinės Lietuvos, pabrėsdamas tą faktą, kad ALT, kuri vienija Amerikos lietuvius, tam visam darbui sekmingai vadovauja.

Reikia pasakyti, kad p. Simučio, kaip ALT prezidento, kalba sudarė pas mus gerą įspūdį, žadinanti prie vieningo ir ristiingo darbo dirbti tol, kol Lietuva neatgaus laisvės.

S. Gabaliausko Kalba Ir Aukų Dėjimas

Nors jau daugelį kartų esu girdėjęs p. S. Gabaliauską kalbant, bet turiu pasakyti, kad jam šį kartą turbut geriau sekėsi kalbėti, negu kada pirmiau ir jis savo pareigas vadovavime aukų dėjimo atliko tikrai šauniai. Jis trumpoje savo kalboje labai daug pasakė — gerai nušvietė reikšmę kalbą paremti finansiniai Lietuvos laisvės reikale, labai nuosekliai apibūdindamas lietuviškų bolševikų dedamas pastangas paduoti Lietuvą į Rusijos bolševikų — vergiją, kviesdamas Pittsburgho gerus lietuvius duoti tinkamą atsakymą ant jų bolševikų lapelių, kurie buvo išsiuntinėti visiems Pittsburgho lietuviams, kur yra šmeižiama ALT ir agituojama neduoti aukų.

Pabaigęs savo kalbą, p. Gabaliauskas kreipiasi į publiką sekamai: "Argi jau nesisiranda tokių gerų lietuvių pas mus Pittsburghe, kurie galėtų paaugoti po šimtinę del kovos už Lietuvos laisvę?" Tuoj atsirado para tokių geradarių, kurie paklojo po šimtinę, butent p-lė Agota Sutkaitytė, Lietuvių banko vedėja ir saliuono biznio savininkas Petras Jurgaitis. Vincas Kriaužis, auksinių daiktų krautuvės savininkas, tuojau pridavė \$50; Simonas Starta iš Wilmerding, Pa., Povilas Bajoras iš North Side, kun. Povilas Lumskis, Jonas Greblunas ir Petras Pivarunas padėjo po \$25. Paskui prasidėjo nešimas iš publikos dienos uždarbį po dešimtų, po penkiolika ir po penkis dolerius. Šioj "parodoj" maršavo dirbtuvių paprasti darbininkai, mechanikai, mažesni ir didesni biznierių, nes jie ir neat-silikno nuo darbininkų — jie ir nesė savo dienos uždarbį. Dešimtinų ir penkinų "paroda" tikrai buvo didelė ir skaitlinga, nes sudarė didžiausią dalį aukų. Pasirodo, kad pas mus Pittsburghe yra daug pagarsėjusių biznierių, bet jie turbut neuždirda daugiau, negu paprasti dirbtuvių darbininkai, nes jų aukos nebuvo didesnės už dirbtuvių darbininkų. Mažiausias dienos uždarbis buvo, tai senokės Varasienės, velionio Karolio Varasjaus žmonos, kuri pati budama neturtinga ir sunkiai versdamasi iš mažos pencjukės, ji irgi atnešė savo dolerį kaip dienos uždarbį. Ji tai darė iš giliausio savo įsitikinimo, kad pagelbės Lietuvai atgauti laisvę.

Teko pastebėti ir tokių aukotojų, kurie tą dieną dirbo ir negalėjo būti Lietuvos nepriklausomybės iškilimėse, bet savo dienos uždarbį pridavė per kitus.

Po aukų dėjimo, programos buvo baigtas su šv. Pranciškaus Akademijos mergaičių tautiška šokiais.

S. Bakanas.

Platesni Lojalumai Reikalingi

DR. MARGARET MEAD

Suv. Valstijų istorija yra ilga istorija vyrų ir moterų pastangų suglausti senesnius ir kartais siauresnius ištikimumus į platesnius lojalumus. Daugumas žmonių atvyko į šią šalį iš senesnių šalių, kur lojalumai tik apėmė kaimelį arba klonį, kur tikyba išsprendė žmogaus gyvenimą, kur ne kalba — "platesnėje prasmėje", bet akcento skirtumai daug ką reikšė. Gyvenimas Suv. Valstijose priverė mus visus priimti daug daugiau žmonių, kaip piliečius vienos šalies, kurie pasirizę ginti vienos idėjas laisvės ir demokratijos. Praeitais 200 metų gal daugiau žmonių užmiršo savo senus siaurus ištikimumus, negu bent kada istorijoje. Yra faktas, kad amerikiečiai turėjo geriausią patyrimą pasauly skaitytis su žmonėmis, kaip žmonės, ne kaip nariai tautinių grupių arba tikybinių grupių, arba politinių partijų.

Amerikoje žmonės, kurie buvo priešai Europoje gyventi, toje pačioje gatvėje, nes jie rado, kad tikrai mėgsta tą patį maistą, supranta vienas kito kalbą arba gyvenimo būdus. Jie vartoja tuos pačius gatvėjarius, dirba viename fatrike, lanko tas pačias krautuves ir teatrus, kartais negalėdami išstati vieno-kito pravarde. Pietų arba vakarų akcentas tinka, kada žmonės persikelia iš vienos vietos į kitą. Žmogaus drabužiai, jo darbas neįrodo jo tautybės, jo tikėjimo arba jo gimimo vietos.

Kad taip yra, ir taip turi būti, yra svarbu netik Amerikoje, bet ir visame pasauly. Kiekvieną kartą mes matome žmones įvairių kilmų, gražiai apsieidami kaip paprasti Amerikos piliečiai, stovėdami eilėse piliečių balsavimo vietose arba mokyklose išgauti racionavimo knygtę, maršuojant kartu kovoje, prižiūdami vienas kito kudukius, laukdami traukinių, mes tikrai galime tikėti, kas galimas daiktas netik Amerikoje, bet ir visur.

Kada mes matome kiekvienos rasės ir tautybės žmones sutikime gyvenančius, tada mes galime geriau atsakyti izoliacionistų senus argumentus, kad "tie žmonės Europoje nesutiko ir niekad nesutiks. Kam amerikiečiams aukoti gyvybes beviltiskam reikalui".

Bet mūsų patikėjimas puola ir balsas tampa silpnesnis, kada matome, kad amerikiečiai laiko savo vietines, tautines ir tikybines grupes svarbesnes už šalį arba pasaulį.

Jei rubežiaus ginčai Europoje įvykdo baltus atsiliepiumus šioje šaly — ne delto, kad toks nepilnas nusprendimas pavojun išstato pasaulinį nusprendimą, kuris liečia visus amerikiečius ir visus kitus žmones — bet delto, kad sujūdina senoviskus lenktinavimus mūsų patikėjimas sukratyta. Jei nariai komiteto, bonų vajuos, mokyklos tarybos, pradeda ginčytis apie reikalą, kurį turi išrūti, todėl kad jie priklauso prie kokios religinės, tautinės ar kitokios linijos, balsuodami kaip "bloc'ai", ne kaip ištikimi piliečiai — mes pradėdame abejoti.

Ko daugiau mes tikime, kad Amerikoje buvo galima nepaisyti senų nesutikimų, išsilaus šių nesutikimų mus išgasdina. Su kiekvienu nepasitikėjimu, su kiekvienu atsakymu vieno amerikiečio dirbtis su kitu amerikiečiu — kad priklauso prie kurios grupės — pasitikėjimas į geresnį pasaulį tampa silpnesnis. Kad

taip daroma Amerikoje nereiskia, kad galima visur taip daryti. Bet jei negalima Amerikoje, tai kur galima — yra klausimas, kurį daugelis amerikiečių iškels.

Kiekvienas amerikietis turi rimtai svarstyti šią padėtį — reikalingumą gyventi viename pasauly.

Kasdieniniai kontaktai kiekvienoje organizacijoje, darbe, mūsų veiksmams gali sustiprinti optimistišką pasitikėjimą, kad žmonės gali žiūrėti į visus, kaip į narius vieno pasaulio, kaip piliečius vienos šalies.

Pesimistas, cinikas, pavargęs, žiūrės ar "jis balsavo su jo grupės nariais", ar visi nariai tos baityčios vieną

Lietuvių Kalbos Dirvonai

Lietuvai patekus į didžiųjų smaugalių kovos areną, tapo sulaukta netik valstybės, bet ir kalbos tvarkymosi dalykai. Kalba, kuri pagal istorinius davinius siekė daugiau nei keturis tūkstančius metų (Nelson's Enciklopedija, 17-ta knyga) ir yra skaitoma seniausia iš gyvyjų kalbų, bet atsivarkymo reikale yra toli atsilikusi nuo naujųjų. Keturi tūkstančiai metų yra gana didelis laikotarpis žmogaus gyvenime ir delto rodosi, kad lietuvių tauta turėtų būti labai skaitlinga. Bet išėina kaip tik atbulai: tauta su tokia sena kalba priskaito apie 3-4 milijonus narių. Tas parodo, kad lietuviai nėra savimyliai.

Kur jie nekelia, kur apsigyveno ar kaip pasivadino, taip ir buvo gerai. Delto šiandien yra labai keblu nuspręsti, kokiai kalbai reikia prisikirti tas ar kitas žodis. Nėra abejonės, kad šiandien daug tikrų lietuviškų žodžių yra priskiriama vienai ar kitai svetimai kalbai ir lietuvių juos skaito svetimais. Bet tas nėra jau tiek ir svarbu. Nors ir gana sumaišyta, bet lietuviai kad ir gyvendami slavų ir tautonų apsupti, vis tik išlaikė savotišką, nuo jų skirtingą, kalbą ir papročius.

Senaisiais laikais, kaip matome, lietuviai savo kalbą mažiau domėjosi nei greikai ar lotynai. Bet nepaisant to, toli nuo Lietuvos, didžiuosiuose svetimų šalių universitetų

balsavo, "ar jie balsavo pagal rasinių linijų", "ar jie ap-leido susirinkimo vietą del valdžios nusistatymo kaslink rubežių Europoje", "ar jie dalyvaus kokiame komitete, kadangi dalykai Europoje nėra aiškūs", "ar galime veikti su žmonėmis iš pietų", ir tt.

Paprastuose laukuose, balsavimas grupėse, ginčai apie Europos padėtį, diskriminaciją del rasinių priežasčių, mūsų pavojun išstato, veda prie nesutikimų apielinkėje, mieste ar net draugystėje. Šiandien pavojun išstato pasaulį, nes jei didžiuliam amerikiečių netikės, kad galima gyventi viename pasauly — nebus galima. Kada amerikietis veikia, kaip amerikietis, kaip žmogus, nepaisant tos grupės, prie kurios jis priklauso — jis tik patikrina faktą, kad yra galima gyventi viename pasauly.

FLIS.

filologijos institutuose lietuvių kalba yra dėstoma šalia grekų, lotynų ir kitų žymių istorijoje kalbų. Delto ir lietuviams nėra gėda mokėti ir kalbėti tokia kalba. Tik lietuviai, kaip kad rašė viename straipsny N. p. M. S-kis, turėtų ją geriau pažinti ir nespainioti kaip kad visiškai pakulose ir kuomet kalba lietuvių kalba neįmaišyti į ja visokius svetimus žodžius.

Rašyboj, tiesa, jau mėginama to kaip galima vengti, bet pasikalbėjimuose dar vis vartojama visokios "šiukslės".

Vienas-kitas straipsnis lietuvių kalbos reikale, Amerikos lietuvių laikraščiuose, pasirodė dar ir pirmiau, bet praeitais metais ši dalyką išjudino iš Lietuvos į Ameriką atvažiavusi ir Chicagoje apsigyvenusi mokytoja p-lė Sonje Pipraitė.

Praeitais 1944 m. ypaci Chicago lietuvių dienraštis Naujienos buvo turtingos raštai lietuvių kalbos reikale. Tiesa, pasirodė "Susipainiojusios vaizduotės" filosofų, kurie šaipėsi, burnojosi tarsi lietuvių kalbos priešų pasamdyti. Bet buvo daug ir gerų rimtų raštų. Man ypatiškai teko nuo lietuvių inteligentų susilaukti netik asmeninės padėkos, paspaudžiant širdiną ranką, bet ir raštu pasveikinimų ir prašymų, kad ši dalyką tęsti ir toliau. Todel šiuo klausimu dar parašysiu straipsnį.

J. Asella.

Paradas New Yorke

National War Fonde yra 51 šalpos įstaiga. Jos atskirai renka rubus savo tikslams, kaip pav., Lietuvių Bendrasis Šalpos Fondas renka Lietuvai, kitų tautų fondai — kitoms valstybėms. Tie fondai turi savo sąjungą, kurioje rėša įvairius su šalpa susijusius reikalus, viena iš kitos mokosi, viena kitai gelbsti.

Per tą sąjungą šalpos įstaiigos pakviestos dalyvauti bendram United National Clothing Collection darbiui bendrai visoje Amerikoje surinkti 150,000,000 svarų rubų. United Lithuanian Relief Fondas pasižadėjo gelbėti.

Vajus prasidės balandžio 1 ir tęsis iki balandžio 30 d. Mėnesį prieš ir mėnesį po šio vajuos, BALF savo naujo vajuos neskelbs, bet rubus pagelbės rinkti bendram vajui, iš kurio bus pagelbstimi kraštams, kuriems daugiausiai ir greičiausiai budu pagelba reikalinga.

Bendrasis vajus pradėdamas New Yorke dideliu paradu, kuris bus filmuojamas, o filmos bus rodomos visoje Amerikoje vajui paskelbti.

Parade dalyvauti pakviesti ir lietuviai, BALF sutiko da-

lyvauti. Galime parada praturtinti labai gražiais lietuvių tautiniais rubais, vėliavomis, lietuvių benais, organizacijų ir pavienių žygiuote. Jei išsigalėsime, galime ir flotą turėti. Taip pat galime turėti savo šukius, ne vien anglų, bet ir lietuvių kalbomis.

Siame parade lietuviai turi progą labai gražiai paslymėti. Tik diena nelabai patogi, šeštadienį, kovo 31, Didžiamame šeštadienį prieš Vėlykas, Mėginome atidėti kitai dienai, bet susidėjo aplinkybės, kurių negalime nugalėti. Del to paradas įvyks, lis ar snigs, kovo 31 d. šeštadienį. Parado dalyviai renkasi Columbus Circle, prie 59 St., kampe Central Park, New Yorke. Iš ten 10:30 val. ryto paradas pradės judėti link 5-th Ave. ir baigsis ties Public Library, 4 St. ir 5-th Ave., iš kur išsikirstys.

Parade dalyvauti kviečiamos visos lietuvių draugijos, klubai, grupės ir pavieniai. Parado reikais prašome Rreiptis į BALF Centrą, 19 West 44 St., New York 18, N. Y. Tel. Murray Hll 2-8082 arba BALF sandėlj, 101 Grand St., Brooklyn 11, N. Y. Tel. EVergreen 8-6203.

Ukininko Nuomonė Apie "Koloniją"

Tėvynės No. 1 p. Stevenson iškėlė mums jau ne naują klausimą, kaip kooperatistiškai pirkti ūkius, statyti namus ir tt., ir tokiu būdu įkurti lietuvių koloniją. Tai labai saunus ir naudingas dalykas, bet...

Prieš 35 metus beveik tokį pat projektą pasigaminę pradėjo kooperatistiškai kolonizuoti žmones geležinkelio kompanijos, tikėjęsi iš to turėti sau naudą iš transportacijos kada gyventojams reikės persiųsti savo produktus. Gerą žemę kompanijos pardavinėjo pigiai, ir aigiatijos pravedimui turėjo net tinkamus organizatorius, kuriems reikėjo suaugusių žmonių, kad tie iš miestų keltųsi į kuriamus kaimus apsigyventi. Atsimenu gerai, kad Rock Island geležinkelio kompanija tam tikslui agitatorium turėjo nusamdžius ir vieną lietuvių, o tai buvo velionis Kasputis, kuris vėliau pasirinkęs profesiją, baigė mokslą ir ėmėsi dantis to praktikos. Tai nebuvo jokia prigyvenystė ūgi sūkybė, nes tą idėją pravedė ėmėsi atsakomingi žmonės, su gerais tikslais. O vienok iš jų pastangų niekas neįėjo.

Lietuvių kolonizavimu užsiėmė ir mažieji perkupčiai, vadinami "realistatininkai". Gal to pasekmė buvo tai, kad vienur tai kitur Michigan ir Wisconsin valstijose įsikūrę maži lietuvių ukininkų kaimeliai. Nežinau, gal toki kaimeliai yra ir kitur, tačiau visgi iš padėtų pastangų pasekmės gava menkos.

Laikraščiuose skaitau, kad vienur ar kitur yra lietuvių ukininkų gerai įsigyvenusių. Vieni jų verčiasi pienininkyste, kiti paukštinkyste ir tt. New Jersey valstijoje vienas lietuvis ukininkas turintis vištų ūkį, per parą surenka iki 2.000 kiaušinių. Kiti verčiasi javų auginimu, kiti užsiima sodininkyste ir priaugina gražių ubuolių. Mat, ukininkavimas tai taip kaip amatas, pramonė ar profesija. Jei žmogus imasi tik to, prie ko jis turi palinkimą ir apie ką nusimano, iš to visuomet yra pasekmės. Bet jei žmogus tik spėliojamas vaduojasi, menkai apie ką arba apie nieką nenusimanas eis ukininkauti, dargi neturėdamas tam ir palinkimo, suprantamas dalykas — nebus iš to jokių pasekmių.

Yra dar ir kitos klutys. Jei vienas ar kitas norės kokių bent ukininkavimu užsiimti ten, kur jo produktams nėra rinkos — aišku, nieko gero neišeis. Pavyzdžiui, čia mano apygardoje, kaip ir kitose Michigan valstijos dalyse, ukininkai daugiausia verčiasi sodininkyste, auginami medžių vaisius ir mažų vaisių, nes čia pat, miestely Benton Harbor, yra dideli vaisių turgai su tos rūšies pramonės rinka, kur užaugintus vaisius galima parduoti. Toliau nuo miestelio, sodiuose ir mažuose miestukuose, yra išsivysčiusių konservavimo pramonė, nes ir konservams yra rinka. Tačiau jei čia kas nors apsigyvenęs norės verstis gyvulininkyste — turės panešti tik nuostolius, nes turėdamas parduoti kokią gyvulį, turės jį gabenti už 40 mylių kad parduotų, nes čia ant vietos gyvuliams rinkos nėra. Prie tokių aplinkybių, transportacija ir sugaištas laikas neš tik nuostolius ir gyvulininkystės mėgėjas turės savo pramonę likviduoti.

Kaslink kooperatistiškų ūkių, tai biskį kitokia versija. Tulse Europos dalyse tokie ūkiai, ar kolonijos, yra susikursios daugiausia ekonomiskais išskaičiavimais. Amerikoje žmonės mėgsta gyventi niekieno nevaržomai ir todėl stengiasi apsigyventi pavieniais, ten kur kam patinka. Kooperatistinės

kolonijos čia greičiau steigiasi religiskais sumetimais. Kanadoje ir Suvienytose Valstijose yra kolonijos religiskos Menonitų sektos (labai pavyzdinčiai žemdirbiai) taipgi Du-hoborai. Jie savo didele koloniją turėjo Rusijos gilumoje, bet nepakentę Rusijos prievartų, jie išsikėlė į šiaurinę Ameriką ir įsikūrė Kanadoje ir Suvienytose Amerikos Valstijose. Bet, laikui bėgant, ir čia atsirado prievartos iš valdžios pusės, todėl dabar Menonitai ir Du-hoborai mėgina likviduoti savo nuosavybes ir persikelti (rodosi) į Urugvajaus valstybę, kur valdžia sutinka garantuoti jiems pilną neličiamybę ir duoda didelius plotus žemės dykai.

Mano kaimynystėje, prie miestelio Benton Harbor, yra kitos religiskos sektos kolonija vadinama "Dovydo namai", kurios gyventojų savo laiku skaiityta iki 900, kurių dalis ir dabar turi pavyzdinčius ūkius. Netoli nuo čia buvę įsikūrus ir žydų ukininkų kolonija, kuri turėjo jau 12 gyventojų, bet viską sutrukė anų metų sunkia laikiai. Arti miestelio Ludington yra metodistų sektos kolonija, kurią sudaro beveik vieni vasarnamių savininkai; vasarnamiai visi gerai įrengti. Kaip jie tvarkosi ir savo pramonėje verčiasi, per daug būtų pasakojimų. Užtenka pasakyti, kad kolonijos reikalus globoja centras, kuris turi nusamdęs sumanų žmogų kolonijos reikalių vedimui ir prižiūrėjimui. Visi kolonijos "pliečiai" moka tam tikrus mokesčius centrui, o tas tvarko jų reikalus. Religija palaiko reikalingą discipliną ir todėl viskas vyksta pavyzdinčioje tvarkoje.

Kalbant apie lietuvių kolonizavimą, negali būti kalbos apie vieną koloniją jau vien dėl prapastų vietų. Pennsylvania valstijoje lietuvių nenorėtų kolonizuotis Michigane ar Wisconsin, o pastarųjų valstijų lietuvių nenorėtų keltis į New Yorko ar Connecticuto valstijas. O prie to reikia žinoti, kad koloniją steigiant, reikia pirmiausiai apibirkinti didelius plotus žemės, toli nuo miestų ir kitokių žmonių apgyvenytų vietų, o tai lietuviams ypatingai būtų nepakenčiama, kadangi veik visi lietuvių čia jau prie miestų prigiję ir su jais skirtis greit nenorėtų. Tik atsiradus kokiam priespaudai ar pavojui, mūsų žmonės glaudžiasi būrin, grupuojasi.

Prie visų kitų keblumų čia iškilą ir kapitalo klausimas. Rengiantis steigti koloniją, reikia pinigų apipirkimui žemės. Kur pinigai? Kapitalą sukelti netaip lengva pavieniui žmogui — tam reikia linga organizacija, kuri netik kapitalą išauklėtų, bet ir kolonijos planus išanksto prirengtų ir nuspreštų, kokia premone busianti kolonija turės verstis (čia aš kalbu apie kooperatistišką koloniją "tik-tai"). Jei kalbėti apie privatiškų ūkių kolonijas, tai kitas dalykas, tik reikia, kaip jau sakiau, kandidatui į ukininkavimą, pasirinkti ukininkavimo rūšį, k: ion jis yra linkęs ir surasti vietą, kur yra jo produktams rinka.

Aš pradėjau ukininkauti prieš 26 metus. Dabar čia mažiausio kaimynystėje yra jau 12 lietuvių, nors pradžioje buvo tik 3. Mėginau auginti javus, bet patiriau, kad mūsų žemė nėra labai naši, pertai javų užauginimui reikia turėti didelius žemės plotus. Mėginau verstis paukštinkyste ir pienininkyste. Čia vėl teko patirti, kad darbo devynios galybės, per istisas dienas nuo ryto iki vakarui, ypatingai žiemos metu; nors įėjus yra geros, bet darbo per daug. Visą bandant, pagaliau teko įsitikinti, kad sodininkys-

tė ir mažų vaisių yra patogiausia pramonė, ir taip pradėjome užvesti sodus ir auginti vaisius, iš ko įėjus neblogos, ir darbas nesunkus; tokį darbą gali apdirbti ir senyvo amžiaus žmonės, kuriuos mini p. Simanavičius Tėvynės 5 numery. Iš sodininkystės pragyvenimui užtenka 10 akrų plotu. Vieną akrą galima užsodinti žemuogėmis, antrą akrą avietėmis, porą akrų vaisių medžiais, o kitą žemės dalį galima sunaudoti auginimui daržovių. Dabar akras žemuogių duoda \$500, akras aviečių \$250, akras asperagų \$200. Tad iš tokio žemės sklypo galima per metus gauti iki \$1,500 iki \$2,000, o mokesčiai už žemę per metus palaima tik \$25-\$35. Užsiauginant savo maistui vieną kitą kiaušėlį, kelias vištas, gal but ir karvę išlaikyti, tai galima pragyventi, jei nebus skolos. Tokį gyvenimą pradėti su skola, niekam nepatardčiau.

Prieš keturis metus aš pasiūliau Lietuvos įgaliotam ministeriui p. Zadeikiui ir Chicago konsuliui p. Daužvardžiui, kolonizuoti Lietuvos pabėgėlius iš Lietuvos, taipgi pakviečiant vargstančius lietuvius iš Kubos į USA. Kolonizavimo reikalą aš sutikau finansuoti, nuperkant plotą žemės ir reikalingus padargus, taip kad laikui bėgant tokie kolonistai galėtų išsimokėti lengvomis išlygomis. Apie šitą mano pasiūlymą Drauge gana plačiai rašė kun. Prunskis, tačiau niekas į tai nereagavo. Pagaliau ir konsulas p. Daužvardis mane informavo, kad iš Kubos lietuvių parkviesti negalima. Labai gaila, bet aš savo tikslą dar nelikvidavau ir tokią lietuvių koloniją įsteigti mielai gelbėčiau, jei atsirastų 10-12 dorių ir teisingų lietuvių šeimynų. Tokiai kolonijai aš turiu nužiūrėjęs tinkamą vietą, netoliau 25 mylių nuo mano ūkio.

Žinoma, einant ukininkauti, reikia turėti palinkimą prie žemdirbystės ir netingėti žemę dirbti, nes ūky darbo niekad netrūksta, ir tą darbą niekas kitas nepadarys — reikia pačiam dirbti. Ypatingai dabartiniais laikais, kada darbininkų visur trūksta, pačiam reikia dirbti "rankovas pasiraityti". Metais prieš dabartinį karą darbininkų trūkumas jau buvo aiškus, o karui prasidėjus trūkumas padidėjo. Valdžia importavo darbininkus murinus iš Jamaikos ir Vakarinės Indijos. Iš jų šešis turėjau ir aš pasisamdęs, tačiau tie šeši neatstojo dviejų darbininkų, kokių turėjau prieš karą ir, metus palaikęs, turėjau nuo jų atsiskaityti. Dabar jau antri metai pas mane dirba trys šeimos: čia gimė japonų, kuriuos gavau iš taip vadinamos "relocating" styvyklos. Jie dirba nuo nuosimėjų ir yra sąžiningi darbininkai. Prie jų sandau dar 20 kitų darbininkų darbimėjų. Tokių pat proporcių turėjau paskyręs ir ūky norintiems dirbti lietuviams, tačiau iš lietuvių niekas neatsiliepė. Mat mūsų žmonės yra "prigiję" prie miesto gyvenimo ir kada mieste yra darbų — iš ten jie keltis nemori; tik ekonomijos atžvilgiu laikams pasikeitus, kaip tai neseniai buvo, mūsų žmonės skubinasi į kaimus: vieni kiek išgalėdami perkasi nuosavybes ir kabinasi į žemdirbystę, kiti eina darbaui, nes tik sunkiais laikais atsiranda aiškus supratimas, jog tik ūky gali būti užtikrinta ateitis.

Iš pradeto taško aš patardčiau visiems tiems, kurie manytų įsigyti mažesni ar didesni ūki, kad pirmiau pasisemtų kaimuose pagyventi, kaip paprastai darbininkai ir pasimokyti ukininkauti, tąja pačia proga pasirenkant ukininkystės tą rūšį, kuri geriausiai patiks ir prie kurios ra-

sis palinkimas: žemdirbystė (javų auginimas), paukštinkystė, pienininkystė, sodininkystė ir tt.

Visas smulkmenas nupasakoti turbūt reiktų laikrašty užimti per daug vietos, todėl

sustosiu rašęs. Bet jei iš lietuvių atsirastų į ukininkavimą "kandidatų", kurie norėtų ką daugiau sužinoti, kiekvienam mielai atsakysiu ir paaiškinsiu, kas bus reikalinga.

Juozas J. Bachmas.

Amerikoniško Dienraščio Patarimas, Kaip Reikalauti Lietuvai Laisvės

Red. Pastaba: — Čia išspausdiname ištisą Shenandoah Evening Herald redakcinį straipsnį, kuris tame dienrašty tilpo vasario 16 dieną — Lietuvos nepriklausomybės paskelbimo minėjimo proga. Šis straipsnis mums prisimintė SLA veikėjas, brolis Viktoras Visockas. Patarime jį perskaityti išsiai ir giliai įsitemyti jame pareikštas mintis. Iš to matysite, kokių gerų draugų turi Amerikos patriotiškieji lietuvių ir Lietuva. Taipgi gerai įsitemykite ir atlikite patarimą, kaip reikalauti Amerikos aukštųjų pareigūnų, kad jie stengtųsi Lietuvai atgauti laisvę ir nepriklausomybę.

LITHUANIAN'S FUTURE

Americans of Lithuanian ancestry and friends of that erstwhile independent country today are observing the 27-th anniversary of the Lithuanian Declaration of Independence.

Here in Pennsylvania, Governor Martin has officially proclaimed this date as "Republic of Lithuania Day" and urges its observance by all interested parties. He reminds us how greatly Lithuania has suffered from the war, pays just recognition to the heroic spirit of her people and calls attention to the fact that the Keystone State has 200,000 persons within her borders who are of Lithuanian descent, contributing their sons and daughters to the armed forces and doing all in their power to stamp out aggression.

Do you think for a moment there is any public observance of this date in what was once proud Lithuania? No, there is no formal commemoration over there for that territory is now officially known as the Lithuanian Soviet Socialist Republic, a part of the Union of Socialist Soviet Republics — just plain Soviet Russia! A firing squad would be the fate of some one who attempted openly to proclaim Lithuania's "Fourth of July".

In their own homes, however, behind drawn blinds, one can well imagine these people commemorating the day as best they can. No doubt, they are reminding their children of that period when Lithuania was one of the great European powers. From 1392 to 1430, this country extended from the Baltic to the Black Seas.

We can picture wide-eyed children, under-nourished to be sure, hearing how Lithuania, along with Poland, was partitioned in 1795 between Prussia and Russia, of the 123 years of persecution and exploitation at the hands of those two powers.

The stories go on; how Lithuania proclaimed her independence on February 16, 1918, how an army was organized during the closing phase of World War I, how the Germans were driven out and Russia yoke overthrown.

Those were golden days, indeed! Recognition by the world powers; even by Soviet Russia back in 1920. Lithuania had a new lease on life at that period, for the Grand Duchy of Lithuania (of Czarist days) and Minor Lithuania (previously) under the Kaiser) were all a part of the Republic of Lithuania.

Up until 1939, this free

country had made great strides in progress. Along came that non-aggression pact between Messrs. Hitler and Stalin and the cards were stacked against Poland and the three little Baltic States, Lithuania, Latvia and Estonia.

First, was the pressure by Russia on the Baltic States to execute a "mutual assistance" pact. Then Moscow charged that this pact had been violated by Lithuania, so the Red troops simply moved in. A phoney election followed—one of those "vote the right way or die of starvation" affairs—and a Communist-dominated Lithuanian Parliament emerged. Thus, it came to pass during that same year, 1940, that Lithuania was "voted" into the Soviet Republic and true independence was no more.

To continue the background, the Nazis took over Lithuania in the summer of 1941. In recent months, the Red troops have returned and the Lithuanian Soviet Socialist Republic has been resurrected.

Moscow's attitude is quite plain about this: No earthly reason to pay attention to those fools crying for Lithuania's independence. No, indeed! Didn't the people themselves choose to join the Soviet in 1940! Well, sir, just forget all about that independence stuff! The U. S. S. R. intends to take "good care" of its "14-th Union Republic". Very nice for Russia; very, very tragic for Lithuania!

This whole business is sickening to freedom-loving people. Lithuania has nothing whatsoever in common with Russia. The two peoples are different in every respect. There simply is no common bond.

Under this present set-up, continued misery is in prospect for Lithuanians, whose representative (Stalin's stooges) in the Soviet Government will follow orders from Moscow. It is the same case for Latvia and Estonia. Poland is practically on ice right at this minute, as far as that goes.

Is there any hope at all that Lithuania will regain her independent independence when hostilities cease in Europe?

We think there is, providing that the United States and Great Britain get down to brass tacks with Soviet Russia on the Baltic States question. (It goes without saying that we hope Poland, likewise, gets a square deal.)

Just how can this be accomplished — this determined insistence that justice and now power politics should prevail?

We would suggest a three-cent stamp to carry your wishes to the Nation's Number One Public Servant — President Roosevelt! Don't stand in awe of the President. You pay his salary, you know! He is the people's choice and he is supposed to carry out the people's wishes.

How would you address the letter? "President Franklin D. Roosevelt, Washington, D. C."

What would you say? Well, something like this:

"Dear Mr. President: "Since I am a freedom-loving American, I am exercising my Constitutional privilege in informing you that it is my wish that the little nations of this world, some of which have since been absorbed by other powers, be given a chance for their freedom. Specifically, I refer to Lithuania". (If you care to, and you should, add Latvia and Estonia, and don't, by any means, forget Poland.)

Just sign your name and address and drop it in the mail box.

Suppose everyone in Schuylkill County with Lithuanian blood in their veins would write to the President? That would mean a mail of some 25,000 odd letters!

But this should not be confined to only those of Lithuanian descent. Every true American, regardless of ancestry, should fulfill this obligation.

Then, we have two United States Senators, Joseph Guffey and Francis Myers. You can write to them in care of the Senate Office Building, Washington, D. C., and don't overlook our Congressman, Ivor D. Fenton, House Office Building, Washington, D. C.

Another very important

gentleman is our Secretary of State, Edward Stettinius, State Building, Washington, D. C. He will head the American delegation at the forthcoming United Nations Conference in April at San Francisco. You pay his salary, too!

If moves of this nature were carried out fully, there might be some hope for Lithuania and others in her plight. Our leaders would heed such appeals if enough were received.

Otherwise, these small nations are going to be sacrificed for the sake of appeasement and this war will have been fought in vain. We'll go still further. Another world conflict is bound to occur if such existing glaring evils are countenanced.

This is quite a lengthy editorial but the subject is important. If trying to see that justice is done in this world is "grinding an axe", so be it!

Quite a few brave Shenandoah boys of Lithuanian ancestry are resting in graves abroad at this moment. We would like to think that this editorial is a very slight payment of our debt to them on this anniversary of the Lithuanian Declaration of Independence.

Draugiškumas

Viename anglų kalboje leidžiamame laikrašty teko skaityti vieno gausaus redaktoriaus, parašytą editorialą "Turėti Visada, kaip Tu Nori". Jis kalba apie šešių metų kudių, kuris buvo tėvų paduotas į privatinę mokyklą ir bėgy dviejų savaitių pas kudei išsivystė nerų suirimas. Tyrinėjimas parodė, kad kudičiam namie visuomet turėjo viską, ko jis tik norėjo ir darė, ką tik norėjo. Jis skundė ir mušė savo tarnus. Mokykloje betgi tas kudičis pirmu kartu savo gyvenime sutiko pasipriešinimą ir tas suardė jo nervus, nes jis negalėjo pakęsti pasipriešinimo.

Minimo rašinio autorius bando pritaikyti kudičio nuotikių prie suaugusių žmonių, o ypatingai tiems, kurie negali susirasti sau draugų ir tik dėlto, kad jie negali pakęsti priešingos minties gyvenimo klausimuose.

Toliau jis nurodo, kad mes, žmonės, nesame suaugę protiskai, todėl drauginiame gyvenime dažnai pavartojame devyni nuosimčius temperamento-piktumo, o tik vieną nuosimtį protavimo.

Šitokis minčių išreiškimas mane gerokai užinteresavo ir norėčiau žinoti, kaip tamsta, mielas skaitytojai, jis paliečia? Aš suprantu, kad draugiškumo klausimas yra komplikuoatas ir viena mintis negali būti tyra, bei teisinga. Bet pralaužimo ledo šiame diskusiniame klausime, pavelkite man išreikšti savas mintis. Mes, žmonės, esame dalelė gamtos, ir kiekvienas mūsų turime ypatingą prigimtį, kurios tinklas mes esame įpintti, t. y. pozityvė jėga. Toliau, mes siekiame ginklo mūsų ateities gyvenimo kovai, lavinamės, mokinamės, kaip save kontroliuoti ir pritaikinti save tam išsilaikojusiam gyvenimui. Tai yra mūsų negatyvė, dirbtinė jėga.

Toliau, eikime į seimyninio, drauginio ir visuomeninio gyvenimo areną bei kovos lauką. Čia mes, kurie pajėgiame suprasti, kad mūs tos dvi prigimties ir išsilavinimo save kontroliuoti jėgos, dažnai veda kovą. Kadangi gyvenimo kovą yra kebli ir nelygi ir labai dažnai skaišti teisybė — mūsų civilizacijos žibintuvės žmonių kovose netenka vietos, todėl rezultatas

buna nevienodas. Neatsižvelgiant, kaip mes nebusime laivinti ir kaip sunkiai mes nebandyms save kontroliuoti — mūsų prigimties jėga dažnai parodo savo ydas ir temperamento nuosimtis paklika daug aukščiau, negu protavimo ir tas sutrauko drauginumo ryšius. Labai dažnai tokiuose nuotikiuose mes pasidžiaukiame užgauti ir mūsų jausmas atsimuša į širdies stygas tokių skaudžių atbalai, kad mes negalime toliau testti tą nelygią kovą, kur teisybės nėra.

Tokį nuosprendį mums pateikia mūsų pozityvė ir negatyvė jėga, jei mes pajėgiame tas dvi spēkas teigiamai pavartoti. Žmogaus, kuris turi geresnį mokslo ginklą, drauginio gyvenimo kovos yra lengvesnė. Jis žino, kad jis gali pakti kiti tik sau lygi. Jis gali skaudžiau kisti ir kito smugi lengviau pakęsti, nes jis supranta idėjinę kovą ir daugiau prisilaiko prie teisybės. Daugiau mokytas žmogus nevaržo savęs dideliais draugiškumo ryšiais, nes jis negali ir neturi jaiko keistis ir taikytis prie visokių gyvenimo aplinkybių.

Su mums, bemoksliais, yra visai kitas klausimas. Nekurie mūs galime su visais susitaikyti. Kiti stengiamės pasirinkti sau draugus, su kuriais mes galėtume pasidalinti savo gyvenimo trupiniais.

Taigi ir aš čia paberiu savo svajonių trupinius, kad ir silpnę dvasioje. Mes primame kitų mintis spausdintame žody, tad mūsų pareiga ir ki-tiems paberti savo mintis. Pasiduokime save karui kritikams. Sekime, barstykime savo idealines mintis spausdintam žodžio dirvoje — laikraštinėje, lai jos dygsta ir auga. Lai jos klesti ir puošia mūsų gyvenimo gal ir nevisa gėdrias valandas bei dienas, kurios mus veda vis tolyn ir gilyn į gyvenimą, į rytojų.

Marytė.

Geriau užsimokėti duokles į SLA išanksto už visą metą, nē kai mokėti kas mėnesis ar kas trys mėnesiai, nes tuo sutaupoma daug laiko ir darbo kaip SLA kuopp finansų sekretoriams, taip ir pačiam Centru.

Amerikos Lietuvių Veikla

Detroit, Mich.

Moskovs Garbintojai

Detroito lietuviai komunistai savinasi Maskvą, duodami programus iš radio stoties WJBK. Pavyzdžiui, jie neseniai turėjo porą viešnių iš Čikagos. Tiesą reikia pasakyti, tos viešnios gražiai dainavo, bet pabaigoje anonis pareiškė: "Kadangi draugės gražiai dainavo, tai gal dar ką galėtų padainuoti". Ir, žinoma, jos užtraukė raudoną dainą. "Maskva, mano žeme, mano". Ir tai buvo dainavimas panašus į "tarbos mano, lazios mano, duona mano"...

Panašiai ir dažniau pasitaiko programos pradedamos su garbinimu Amerikos vėliavos, o paskui nuvažiuoja apie Volgą, Maskvą ir tt. ir tt. Kiti reikalai jiems neapeina.

Gerai Girdėjęs.

Philadelphia, Pa.

Lietuvos Nepriklausomybės Minėjimas Pavyko Gerai

Lietuvos nepriklausomybės paskelbimo minėjimą rengė bendras lietuvių komitetas su Muzikalės Salės Bendrove. Pateiktas įvykis vasario 11 d., minimos bendrovės svetainėje. Programą pradėjo su maida — prašymu, kad Dievas Lietuvai suteiktų stiprybę.

Rezoliucija

February 15, 1945

The President,
Washington, D. C.

Sir:

As Americans of Lithuanian descent who are lending support to every war effort of the United States and who finally believe in our war aims as expressed in the Atlantic Charter, we are forced to view the Yalta Conference of "The Big Three" with some degree of apprehension and alarm. In all the reports we find no mention of the Baltic question or of freedom and independence of Lithuania. The very silence seems to indicate our agreement to leave these nations to a perpetual occupation of the Soviets and final Sovietization of this free and democratic nation.

The ever growing appetite of the Communists will not be satiated with the Baltic States. If we divert justice and cease to guard moral principles then we will lose the very thing for which our sons are dying in this war and will sow the first seeds for a Third World War. If we sacrifice small nations today, then the larger ones will have to be offered up tomorrow.

The Soviets broke their agreements with Lithuania, occupied her territories, deported thousands to Siberia and "liquidated" many others for no other reason save that they were opposed to Communism. Then, as final interlude, the Soviets conducted a farcical plebiscite in which there was but one party to vote for, i.e. the Communist Party. Now they are attempting to make the world believe that this was a legal and fair plebiscite. We, with our present silence seem to support their argument.

Thousands of Lithuanians who tasted the Nazi horrors are now forced in Nazi labor battalions and even into combat units. Some news reaching America indicate that these Lithuanians whenever and wherever possible sur-

bės atgauti laisvę ir nepriklausomybę. Malda darė didelio įspūdžio. Laikė maldos, publikai sustojus, rodė visų mintys veržėsi: Ei, pasauly—mes be laisvės Lietuvai nenu-rinsim!"

Pirmininkavo J. Kavaliauskas, kuris pasakė įžanginę kalbą. Dainos choras, vadovaujamas inž. W. Norkaus, sugiedojo Amerikos ir Lietuvos himnus. Sv. Jurgio parapijos vaikų chorą pasirodė labai gražiai. Kapitonai inž. P. Labanauskas savo kalboje labai gražiai atvaizdavo, kiek Lietuva buvo pažengusi juri-ninkystės srityje. Jis pareiškė, kad Lietuva niekad nepasidavė vergovėi — nepasiduos ir dabar. Lietuva bus laisva ir nepriklausoma valstybė.

Antanavičiūtės dujeto sudainavo keletą dainelių. Joms akompanavo muzikas A. Dziakas. Dainavimas publikai patiko.

J. V. Grinius pakalbėjęs, pakvietė Raudonojo Kryžiaus atstovus parinkti minimai organizacijai aukų. Adv. C. S. Chelieden paragino aukoti Raudonajam Kryžiui. Aukų surinkta \$800. Kai kurie aukojo po \$25 ir \$20.

Gražią kalbą pasakė kun. J. Bagdonas, nupiešdamas Lietuvos praeities kovas už laisvę ir nepriklausomybę. Ragino dirbti geresnei Lietuvai ir Amerikos cėčiai.

SLA 370 jaunuolių kuopos Vaidelytės — šokėjų grupė — gražiai pašoko lietuviškų šokių. Šokiai publikai labai patiko.

Kalbą pasakė svečias iš Washington, D. C., Lietuvos pasiuntinybės sekretorius, dr. J. Kajackas. Jis plačiai ir gražiai nušvietė dabartinę Lietuvos padėtį. Dėkojo Pennsylvanijos valstijos gubernatoriui, Ed. Martin, už išleidimą proklamacijos Vasario šešioliktosios proga. Tuo gub. Martin pareiškė lietuvių tautai gražias ir vertingas simpatijas.

Adv. M. M. Slikas perskaitė rezoliuciją, kuri buvo pirma vienbalsiai ir kuri bus pasiūlyta prez. Rooseveltui, sekr. Stettiniui, kitiems įtakingiems Amerikos vyriausybės pareigūnams ir spaudai.

Dainos choras padainavo keletą dainelių ir programą baigėsi Amerikos himnu.

Publikos buvo daug — pilna salė.

K. Zemaitis.

So. Boston, Mass.

Lietuvos Nepriklausomybės Minėjimas Pavyko Gerai

Pas mus rengtas vasario 11 d. Lietuvos nepriklausomybės paskelbimo minėjimas pavyko visais žvilgsniais gerai. Kalbėjo Lietuvos konsulas P. Daužvardis iš Chicago, Ill., kun. P. Juras, Bostono majoras John E. Kerrigan, Mass. valstijos gubernatorius M. J. Tobin ir buvęs SLA prezidentas adv. F. J. Bagočius.

Muzikali programą išplėdė dainininkas R. Juška ir ponija Ivaskienė. Aukų surinkta \$777 Amerikos Lietuvių Tarybos naudai.

Gauti pakalbėti lietuvių parengimuose valstijos gubernatorių ir kitus aukštus pareigūnus, tai retenybė. Bet pasidarbavus adv. Jonui Grigaliui, kaip matome, gauta Mass. valstijos gubernatoriaus, kuris, be visa to, dar paskelbė ir proklamaciją Vasario šešioliktosios proga. Adv. Grigaliui už tai priklauso didelė padėka.

Programą pasekmingai vedė SLA išdų globėjas S. Moc-kus. Žmonijai buvo daug.

Koresp.

Philadelphia, Pa.

RESOLUTION

Unanimously adopted by United Lithuanian Organizations of Greater Philadelphia, on the occasion of the celebration of 27-th Anniversary of Lithuanian Independence held at the Lithuanian Music Hall, 2715 East Allegheny Ave., Philadelphia, Pa. on February 18-th, 1945.

Whereas the government of the United States of America continues to recognize the sovereignty of the Republic of Lithuania; and

Whereas all successive declaration, beginning with the Declaration by the United Nations, Moscow, Teheran, and Yalta Declarations repeatedly reaffirm the principles of the Atlantic Charter; and

Whereas it is a known policy of the United States to intercede saving human lives and alleviating the suffering of the peoples being liberated from all oppression.

Now, therefore, be it and it is hereby resolved the United Lithuanian Organizations of Greater Philadelphia, urgently appeal to our government pending the re-establishment of National representative government of the Republic of Lithuania, and without prejudice to

the sovereign rights of the peoples of Lithuania, to intercede now with the government of the Soviet Union:

(1) that the military occupation of the territory of the Republic of Lithuania be placed under the supervision of the Inter-Allied control body;

(2) that the soviet administration in occupied Lithuania proceed in accordance with international law and rules of warfare;

(3) that the citizens of Lithuania deported to the U. S. S. R. in 1940 and 1941 be released and permitted to return home;

(4) that the American Relief Agencies be given full facilities to extend relief as soon as possible to the inhabitants of Lithuania and, pending their return home, also to the Lithuanian deportees in Soviet Russia.

At the same time the United Lithuanian Organizations of Greater Philadelphia solemnly protest against the reported reign of terror inaugurated by the Soviet administration in Lithuania more particularly against bloody reprisals, confiscation of private property, deportations of the citizens, suppression of their religious freedom, and individual human rights and hereby appeal to the government of these United States of America to intervene and to protect their rights now and at the peace conference.

Joseph Kavalauskas,
Chairman,
Christopher Zemaitis,
Secretary.

Ansonia, Conn.

Is Amerikos Lietuvių Tarybos Susirinkimo

Vasario 25 dieną, lietuvių parapijos salėje įvyko Amer. Liet. Tarybos skyriaus susirinkimas. Draugijų atstovų nedaug atsilankė, nes kiti nevalstijos gubernatorių, kuris, be visa to, dar paskelbė ir proklamaciją Vasario šešioliktosios proga. Adv. Grigaliui už tai priklauso didelė padėka.

Rengėjai minėti Vasario šešioliktajai: Stasys Bujauskas, Stasys Trapkauskas ir Barbora Baranauskienė raportavo, kad minėjimas 16 Vasario, kuris įvyko vasario 11 dieną, lietuvių parapijos salėje, nors nebuvo toks skaitlingas, kaip praėjus metą, bet davė pelno \$57.74. Taipgi pranešė, kad laike minėjimo 35 nauji nariai prisirašė prie BALF skyriaus, įmokėdami po \$1.00.

Taipgi susirinkime paaiškėjo, kad čia yra apie 50 narių, prisirašiusių prie Bendro Amerikos Lietuvių Fondo, tačiau nėra išduota jiems narystės bilietai, tai liko nutarta šaukti viešą susirinkimą, kuris įvyks kovo 25 d., priprastoje vietoje, 2:30 val. popiet, kur atsilankiusiems bus išduota narystės ženklai. Taipgi norinti galės pastoti nariais ir prie tos progos galėsime ir kitus reikalus aptarti, todėl visi kviečiami atsilankyti, nes dabar svarbus momentas.

Korespondentas.

SLA kuopų finansų sekretoriai ir pirmininkai paraginkime savo kuopų narius duokles į SLA užsimokėti už visą metų vienkartinį mokėjimą.

Kuopų susirinkimai

NEW YORK, N. Y. — S. L. A. 126 kp. mėnesinis susirinkimas įvyks kovo 7 d., SLA Centro patalpose. Prasidės 8 val. vakare. Visi nariai malonėkite atsilankyti ir užsimokėti duokles, kad neliktumet suspenduoti. Taipgi yra svarbių reikalų aptarti. Malonėkite nesivėluoti. — S. E. Vitaitis, sekr.

HARTFORD, CONN. — S. L. A. 124 kuopos mėnesinis susirinkimas įvyks kovo 11 d., 2 val. popiet, Lietuvių Piliečių Klubo svetainėje. Nariai kviečiami skaitlingai dalyvauti šiame susirinkime ir atsivesti savo draugus prisirašyti prie SLA 124 kuopos. — Valdyba.

NANTICOKE, PA. — SLA 12 kp. mėnesinis susirinkimas įvyks kovo 11 d., A. Gudavičiaus svetainėje. Prasidės 1:30 val. popiet. Visi nariai ir visos narės malonėkite atsilankyti ir užsimokėti duokles. Yra nutarta, kad sekretorius neprimtų duoklių po susirinkimo be pirmininko leidimo. Todel atsilankykite į susirinkimą duoklių užsimokėjimui. — J. Savukynas, sekr.

PITTSBURGH, PA. — S. L. A. 353 kp. mėnesinis susirinkimas įvyks kovo 11 d., 2 val. popiet, LPDA svetainėje, 242 Locust St., McKees Rocks, Pa. Visi nariai malonėkite atsilankyti ir užsimokėti duokles. Ateidami, atsiveskite bent po vieną kandidatą prisirašyti prie mūsų kuopos. — Olga Sandaitė, sekr.

GREENFIELD, MASS. — SLA 297 kuopos kas du mėnesinis susirinkimas įvyks kovo 11 d., 2 val. popiet, Gelvin svetainėje, Ames Street, Kviečiame visus narius dalyvauti šiame susirinkime, nes bus svarbus — aptarsime organizacijos reikalus ir užsimokėsime savo duokles. Atsiveskite kandidatų prisirašyti prie šios kuopos. Padovanokime nors po vieną narį mūsų prezidentui, jo vajeus proga. — A. Dėdinas, sekr.

SLA Kalendorius

WATERBURY, CONN. — SLA 11 kuopa rengia dešrų ir kopustų balių, kuris įvyks balandžio 7 d., svetainėje 48 Green St. Prasidės 7:30 val. vakare. Įžanga, pridėjus takus, tik 40c. Bus proga pasi- valšinti gerasiems gėrimais, užkandžiais ir smagiai pasišokti. Muzikantai gros lietuviškus ir amerikoniškus šokius. Vietiniai ir aplinkinės lietuvių kviečiami atsilankyti. — Rengimo Komiteta.

Lithuanian - 44

MUSŲ PROFESIONALAI IR BIZNIERIAI

Mūsų Biznieriai

A. J. KUPSTIS
SLA NARYS
Tel. So. Boston 9423

Real Estate & Insurance
Specializacijos: Biznisai,
Gyvenimo Namai ir Farmomai
Mandagus ir Greitas Patarnavimas

322 W. BROADWAY, SOUTH BOSTON, MASS.

JOHN NAGHTEN & CO.

ESTABLISHED 1863, INSURANCE

1903 Insurance Exchange, Chicago, Illinois

SLA Pagelbos Ranka

Savaitinė atskaita išmokėtų pomirtinių ir ligoje pašalpų

Cekiaj Išrašyti ir Pasiųsti Susivienijimui Lietuvių Amerikoje Prezidento ir Iždininko Pasirašymui Vasario 24 Dieną, 1945 Metų

Išmokėtos pomirtinės

ALEKSANDRAS MIKOLONIS, 5 kp., Plymouth, Pa., gimęs bal. 23 d., 1884 m., Lipikų kaime. Prie SLA prisirašė geg. 10 d., 1938 m., numirė vas. 11 d., 1945 m., plaučių uždegimu. Velionio materiai, Elenai Mikolonienei, pomirtinės išmokėta \$600.00

JUOZAS BERNOTAS, 29 kp., Westville, Ill., gimęs spalio 25 d., 1876 m., Jokubaičių kaime, Raseinių apskrityje, Kauno rėd. Prie SLA prisirašė bal. 2 d., 1916 m., numirė sausio 30 d., 1945 m., nuo coronary thrombosis. Velionio materiai, Stasei Bernotienei, pomirtinės išmokėta \$150.00

BERNARDAS GRISKEVIČIUS, 34 kp., New Britain, Conn., gimęs geg. 17 d., 1892 m., Vilkapėdžių kaime, Suvalkų rėn. Prie SLA prisirašė liepos 7 d., 1918 m., numirė sausio 29 d., 1945 m. nuo kraujaplūdžio. Velionio materiai, Onai Griškevičienei, pomirtinės išmokėta \$150.00

PAUL GAILIUS, 36 kp., Chicago, Ill., gimęs kovo 25 d., 1891 m., Plungėje. Prie SLA prisirašė bal. 2 d., 1941 m., numirė vas. 1 d., 1945 m., vėžio liga. Velionio materiai, Julia Gailienei, pomirtinės išmokėta \$500.00

JUOZAS SAMALIONIS, 100 kp., Racine, Wis., gimęs liepos 15 d., 1890 m., Lietuvoje. Prie SLA prisirašė rugp. 5 d., 1923 m., numirė vas. 4 d., 1945 m. širdies liga. Velionio materiai, Petronėlei Samalionienei, pomirtinės išmokėta \$1,000.00

JUOZAS VENCKUNAS, 212 kp., Kenosha, Wis., gimęs gruod. 27 d., 1871 m., Panevėžio apskr., Kauno rėd. Prie SLA prisirašė gruod. 7 d., 1919 m., numirė vas. 1 d., 1945 m. plaučių uždegimu. Velionio sunui, Juozui Venckunui, pomirtinės išmokėta \$300.00

JOHN KAIRAITIS, 283 kp., Coaldale, Pa., gimęs gruod. 17 d., 1892 m., Meškučių kaime. Prie SLA prisirašė birž. 6 d., 1945 m., numirė gruod. 23 d., 1944 m. širdies liga. Velionio samaus, Juozo Kairaičio, globėjai Anna Slaby, pomirtinės išmokėta \$375.00

JERONIMAS KUKANAUZA, 284 kp., Gary, Ind., gimęs kovo 4 d., 1880 m., Cibirukų sod., Lietuvoje. Prie SLA prisirašė birž. 2 d., 1918 m., numirė sausio 24 d., 1945 m. širdies liga. Velionio materiai, Olesei Kukanauzienei, pomirtinės išmokėta \$300.00

Viso \$3,375.00
Nuo pradžios šių metų bendrai viso \$26,307.00

Cekiaj Išrašyti Kovo 3 Dieną, 1945 Metų

MARĖ LEVULIENĖ, 24 kp., Glen Lyon, Pa., gimus bal. 7 d., 1881 m., Lietuvoje. Prie SLA prisirašė bal. 6 d., 1906 m., numirė vas. 4 d., 1945 m. vėžio liga. Velionės vyrui, Mikui Levuliui, pomirtinės išmokėta \$150.00

LEONAS MIEZINIS, 36 kp., Chicago, Ill., gimęs Jėdulė kaime, Kauno rėd. Prie SLA prisirašė gruod. 5 d., 1923 m., numirė vas. 3 d., 1945 m. nuo coronary sclerosis. Velionio materiai, Mortai Miežinienei, pomirtinės išmokėta \$1,000.00

ANTANAS BUKAUSKAS, 199 kp., Shaft, Pa., gimęs geg. 18 d., 1889 m., Lietuvoje. Prie SLA prisirašė lapkr. 1 d., 1927 m., numirė vas. 9 d., 1945 m. širdies liga. Velionio materiai, Elenai Bukauskienei, pomirtinės išmokėta \$150.00

JONAS KAZAKAUSKAS, 300 kp., Aurora, Ill., gimęs rugp. 19 d., 1885 m., Streleckų parap., Telsių apskr. Prie SLA prisirašė liepos 8 d., 1925 m., numirė vas. 14 d., 1945 m. vėžio liga. Velionio materiai, Onai Kazakauskienei, pomirtinės išmokėta \$1,000.00

Viso \$2,300.00
Nuo pradžios šių metų bendrai viso \$22,607.00

Išmokėtos ligoje pašalpos

Cekiaj Išrašyti Vasario 17 Dieną, 1945 Metų

J. KLIKNA, 11 kp., Waterbury, Conn. Sirgo 21 savaitę ir 2 dienas \$92.00
O. KASPAR, 17 kp., Brockton, Mass. Sirgo 24 s. 108.00
A. AISMONTAS, 17 kp., Brockton, Mass. Sirgo 9 s. ir 3 d. 57.00
V. BRIAUKA, 28 kp., Port Carbon, Pa. Sirgo 4 s. ir 1 d. 18.75
P. POVLAITIS, 29 kp., Westville, Ill. Sirgo 2 s. 18.00
A. KVEDIENE, 34 kp., New Britain, Conn. Sirgo 1 s. 6.00
J. ADOMENAS, 76 kp., Brooklyn, N. Y. Sirgo 6 s. ir 2 d. 28.50
J. KLEPONIS, 102 kp., Haverhill, Mass. Sirgo 3 s. 36.00
M. RUDNITSKAS, 115 kp., Wilkes Barre, Pa. Sirgo 8 s. ir 1 d. 49.00
K. PETROSIUS, 124 kp., Hartford, Conn. Sirgo 9 s. ir 4 d. 116.00
J. DULAITIS, 159 kp., Collinsville, Ill. Sirgo 4 s. ir 5 d. 29.00
N. BAGDON, 192 kp., New Kensington, Pa. Sirgo 1 s. 9.00
J. BAKSIS, 192 kp., New Kensington, Pa. Sirgo 1 s. ir 3 d. 13.50
P. PLIKUNAS, 240 kp., Oregon City, Ore. Sirgo 2 s. ir 1 d. 13.00
O. DEGUTIENE, 299 kp., Rumford, Me. Sirgo 4 s. ir 2 d. 14.00
O. DEGUTIENE, 299 kp., Rumford, Me. Sirgo 4 s. ir 2 d. 14.00
P. PRASKEVICIUS, 352 kp., Detroit, Mich. Sirgo 2 s. ir 3 d. 22.50

Viso \$630.25
Nuo pradžios šių metų bendrai viso \$6,927.75

Cekiaj Išrašyti Kovo 3 Dieną, 1945 Metų

J. GAILIUS, 18 kp., Westville, Ill. Sirgo 2 savaites ir 5 dienas \$8.50
B. GRISKEVICIUS, 34 kp., New Britain, Conn. Sirgo 4 s. 12.00
J. VAINIČIUS, 42 kp., Grand Rapids, Mich. Sirgo 1 s. ir 5 d. 5.50
I. GRIGAITIS, 43 kp., So. Boston, Mass. Sirgo 8 s. ir 1 d. 69.00
A. KEMEZIS, 79 kp., Inkerman, Pa. Sirgo 4 s. ir 2 d. 26.00
P. GIRKUS, 124 kp., Hartford, Conn. Sirgo 14 s. 48.00
S. KVEDAR, 27 kp., Lynn, Mass. Sirgo 1 s. 6.00
J. RASULIS, 140 kp., Cherlerio, Pa. Sirgo 6 s. 21.00
A. BUKAUSKAS, 199 kp., Shaft, Pa. Sirgo 5 s. ir 4 d. 64.00
M. CEMERKA, 221 kp., Duryea, Pa. Sirgo 1 s. ir 1 d. 14.00
A. ZEGELIS, 274 kp., Springfield, Ill. Sirgo 3 s. ir 4 d. 26.00
J. ANDRIUSKEVICIUS, 275 kp., Springfield, Ill. Sirgo 3 s. ir 3 d. 42.00
J. ANDRIUSKEVICIUS, 275 kp., Springfield, Ill. Sirgo 4 s. ir 1 d. 50.00
K. KARECKAS, 283 kp., Coaldale, Pa. Sirgo 6 s. ir 5 d. 82.00
J. KUKANAUZA, 284 kp., Gary, Ind. Sirgo 5 s. ir 1 d. 46.50

Viso \$520.50
Nuo pradžios šių metų bendrai viso \$7,448.25

M. J. VINIKAS,

SLA sekretorius.